

Republika Srbija
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva
i vodoprivrede
Nemanjina 22-26, 11000 Beograd

Program za integrисани razvoj koridora Save i Drine (SDIP)

PLAN UPRAVLJANJA ŽIVOTNOM SREDINOM I SOCIJALNIM PITANJIMA

za

Radove na stabilizaciji nasipa na levoj obali reke Save u
Popovoj bari, Srbija

od rkm 151+300 do rkm 153+060, L = 1.760 km

BEOGRAD, novembar 2019

Sadržaj:

UVOD	4
1. PROGRAM ZA INTEGRISANI RAZVOJ KORIDORA SAVE I DRINE - OPIS	4
1.1. Pozadina	Error! Bookmark not defined.
1.2. Opis projekta Martinci.....	6
1.3. Procena osnovnih uslova izvršena tokom pregleda deonice.....	Error! Bookmark not defined.
1.3.1. Kvalitet vazduha i vode.....	9
1.3.2. Stanovništvo	Error! Bookmark not defined.
1.3.3. Zona i lokacija radova u odnosu na prirodna i kulturno zaštićena područja.....	10
1.3.4. Otkup zemljišta i imovina - pravni poslovi.....	11
1.4. Opis usvojenih tehničkih rešenja	13
2. PRAVNI I INSTITUCIONALNI OKVIR	14
2.1. Relevantne institucije	14
2.2. Postupak procene uticaja na životnu sredinu u Republici Srbiji	14
2.3. Relevantne vladine politike, akti, pravila, strategije i smernice.....	Error! Bookmark not defined.
2.4. Relevantni ekološki i socijalni standardi.....	15
3. POTENCIJALNI UTICAJ NA ŽIVOTNU SREDINU I SOCIJALNI UTICAJ	16
3.1. Potencijalni uticaji projekta Martinci na životnu sredinu	16
3.2. Drugi pozitivni uticaji projekta SDIP	17
3.2.1. Jačanje kapaciteta i obuka	17
3.3. Potencijalni negativni uticaji i preporučene mere ublažavanja	17
3.4. Potencijalni uticaji na vode / močvare	19
4. MERE ZA UBLAŽAVANJE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU.....	20
4.1. Procene troškova	20
4.2. Mere za ublažavanje uticaja	20
4.2.1. Opšte	Error! Bookmark not defined.
4.2.2. Mere za ublažavanje uticaja na životnu sredinu i socijalnih uticaja ...	Error! Bookmark not defined.
4.3. Plan mera za ublažavanje uticaja projekta SDIP / Pod-projekta MARTINCI	23
5. AKTIVNOSTI PRAĆENJA ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE I SOCIJALNIH PITANJA	31
5.1. Plan praćenja za SDIP / Pod-projekat MARTINCI	32
6. OBAVEZE UPRAVLJANJA ZAŠTITOM ŽIVOTNE SREDINE I SOCIJALNIM	PITANJIMA
	38
6.1. Ekološki odgovorne odredbe ugovora za izvođenje građevinskih radova	38
7. RASPORED SPROVOĐENJA	38
8. RASPORED PRAĆENJA I IZVEŠTAVANJA	39
8.1. Praćenje projekta DIP	39
8.2. Planovi za praćenje zaštite životne sredine	39
8.3. Izveštavanje	Error! Bookmark not defined.
8.3.1. Izveštavanje JUP-a od strane izvođača.....	Error! Bookmark not defined.
8.3.2. Izveštavanje JUP-a od strane konsultanta za nadzor projekta.....	40

PROGRAM ZA INTEGRISANI RAZVOJ KORIDORA SAVE I DRINE (SDIP)
Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima - ESMP

8.3.3. Polugodišnji izveštaj o zaštiti životne sredine i socijalnim pitanjima koji JUP podnosi MPŠV i SB	40
9. JAVNE KONSULTACIJE I JAVNO OBJAVLJIVANJE ESMP	40
10. REFERENCE	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

Aneksi:

- Aneks 1:** Relevantno nacionalno zakonodavstvo od oktobra 2019
Aneks 2: Preduslovi dobijeni od relevantnih institucija
Aneks 3: Uključivanje zainteresovanih strana
Aneks 4: Izveštaj o javnim konsultacijama
Aneks 5: Izvod iz Uredbe o ekološkoj mreži

Skraćenice

RWM	Direkcija za vodne puteve
EHS	Zdravlje, bezbednost i životna sredina
EIA	Procena uticaja na životnu sredinu
ESMP	Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima
ESMF	Okvirni dokument upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima
ESS	Ekološki i socijalni standardi
ESSS	Stručnjak za zaštitu životne sredine i socijalna pitanja
SDIP	Program za integrисани razvoj koridora Save i Drine
GEMM	Opšte mere ublažavanja uticaja na životnu sredinu
IFC	Međunarodna finansijska korporacija
MPŠV	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
MGSI	Ministarstvo građevine, saobraćaja i infrastrukture
MZŽS	Ministarstvo zaštite životne sredine
ZZPS	Zavod za zaštitu prirode
ZZSK	Zavod za zaštitu spomenika kulture
ISRBC	Međunarodna komisija za sliv reke Save
JUP	Jedinica za upravljanje projektom
LZP	Lični zaštitni pribor i oprema
PSC	Konsultant na projektu zadužen za poslove nadzora
JVP	Javno vodoprivredno preduzeće
RDNEIA	Zahtev za odlučivanje o potrebi procene uticaja
RS	Republika Srbija
SSIP	Plan sprovođenja za specifično gradilište
SB	Svetska banka

UVOD

Jedno od glavnih odlika regiona zapadnog Balkana jeste sliv reke Save, jednog od najvećih prekograničnih slivova u Evropi. Po površini i broju stanovnika pokriva preko trećine zapadnog Balkana i povezuje pet od osam država zapadnog Balkana (Sloveniju, Hrvatsku, BiH, Srbiju i Crnu Goru). Drina je najveća pritoka reke Save i njen sliv prihvata vodu sa preko 20.000 km² planinskog područja. Privreda i poslovi u regionu u velikoj mjeri zavise od ovih zajedničkih vodnih resursa i to za prevoz robe, proizvodnju energije, proizvodnju hrane i održavanje biološke raznolikosti, kao i pružanje slobodnih aktivnosti i aktivnosti vezane za eko-turizam.

Ovaj dokument predstavlja Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima (ESMP), koji je pripremljen kako bi se obezbedilo da se predloženi program za integrisani razvoj koridora Save i Drine (SDIP) sprovodi u skladu sa ekološkim i socijalnim standardima Svetske banke (ESS) i lokalnim zakonodavstvom vezano za zaštitu životne sredine i socijalnu zaštitu. Glavna svrha ovog ESMP-a jeste da posluži kao dragoceno sredstvo za prepoznavanje mogućih ključnih uticaja na životnu sredinu i socijalna pitanja koja će proizaći iz projekta i predlaganje mera ublažavanja radi otklanjanja najznačajnijih uticaja. ESMP takođe navodi odgovornosti različitih strana koje su uključene u sprovođenje projekta. Iako je Svetska banka u svom ESF klasifikovala SDIP projekt kao visokorizičan, predloženi pod-projekat je klasifikovan kao značajan jer vrsta radova predviđena tehničkom dokumentacijom zahteva obimno iskopavanje, velike količine materijala, bagere i zahteva otkup privatnog zemljišta iako nema fizičkog raseljavanja. Međutim, bez obzira što mere ublažavanja koje se odnose i na životnu sredinu i na socijalna pitanja pružaju adekvatno rešenje za identifikovane uticaje i rezidualne uticaje, one su gotovo zanemarivog obima.

1. PROGRAM ZA INTEGRISANI RAZVOJ KORIDORA SAVE I DRINE - OPIS

1.1. Pozadina

Sava i Drina imaju tendenciju ka sušnim periodima ali i razarajućim poplavama - što se poslednji put dogodilo tokom 2010. i 2014. Poplava reke Save 2014. godine - najveća poplava veka - imala je za posledicu 79 žrtava i štetu od 1,5 milijardi evra u Srbiji (4,7% BDP-a), 2 milijardi eura u Bosni i Hercegovini (15% BDP-a) i 300 miliona eura u Hrvatskoj (0,5% BDP-a). Drina je tokom 2010. godine izazvala velike poplave - delom zbog prolivanja rezervoara hidroelektrana - i dostigla svoj najviši nivo u poslednjih 100 godina. Bujne poplave uništile su kuće, mostove i delove puteva, dok je porast vodostaja rezultirao poplavom i urbanih i ruralnih područja.

Glavni fokus Projekta integrisanog razvoja koridora Save i Drine (Faza 1 Programa) jeste poboljšanje zaštite od poplava i prekogranično upravljanje vodnim resursima u odabranim slivovima koridora Save i Drine, sa višim ciljem da se unapredi regionalna privredna integracija i ostvari veći rast kroz poboljšanu zaštitu od poplava, plovnost vodnih puteva i povezanost teretnog transporta, kao i prekogranično upravljanje vodama duž koridora Save i Drine.

Ovim projektom biće realizovani pod-projekti sa visokim nivoom spremnosti za sprovođenje i relevantnošću za programske ciljeve, uz pripremu izvođačkog projekta i tenderske dokumentacije koji bi se odnosili na Crnu Goru, BiH (Brčko distrikt) i Srbiju, uz istovremenu pripremu pod-projekata koji će se sprovoditi tokom druge faze Regionalnog programa. Program je organizovan kroz sledeće četiri komponente:

Komponenta 1: Integrisano upravljanje i razvoj koridora reke Save

Ovom komponentom će se finansirati ulaganja u obnovu i nadogradnju infrastrukture za zaštitu od poplava radi rješavanja sve većeg rizika od poplava uslijed klimatskih promjena. Ove aktivnosti će smanjiti rizik i uticaj poplava, povećavajući tako otpornost priobalnih zemalja na ove pretnje povezane sa klimatskim promenama. Komponenta će takođe finansirati aktivnosti potrebne za omogućavanje poboljšane navigacije. Tražena sredstva iz GEF-a podržaće prioritizaciju i pripremu nekih aktivnosti. Komponenta 1: Integrisano upravljanje i razvoj koridora reke Save

Podkomponenta 1.1: Zaštita od poplave i upravljanje okolišem. Ovom podkomponentom biće finansirana izgradnja i obnova nasipa na odabranim prioritetnim područjima duž koridora reke Save, kao i rešenja zasnovana na prirodi za revitalizaciju odabralih zaštićenih područja od ekološkog značaja za zapadni Balkan. Na primer, ova podkomponenta će finansirati rekonstrukciju nasipa Kolubari koji će zaštiti grad Obrenovac u Srbiji, nasipa u Novom Beogradu koji će Beograd zaštiti od opasnosti od poplave i pošumljavanja Vrbanje, Vrbasa i sliva Save u BiH, što će ublažiti pretnju od suša. Nadograđeni kapaciteti

za zaštitu od poplava (na nivou ili iznad 1 u 100-godišnjem slučaju) takođe poboljšavaju sposobnost klimatske adaptacije zaštićenih područja.

Podkomponenta 1.2: Poboljšanja vodnog puta. U okviru ove podkomponente, grant sredstva će se mobilizirati za finansiranje aktivnosti deminiranja duž desne obale Save u BiH, kao preuslov za izvođenje građevinskih radova - planiranih za II fazu programa - za povećanje plovnih kapaciteta Reka Sava. Pripremna dokumentacija za fazu II (projektovanje, instrumenti zaštite životne sredine i socijalne zaštite, očekivani uticaji klimatskih promena na plovnost, tenderska dokumentacija) takođe će biti finalizirana tokom projekta. Napor u razminiranju uz podršku projekta takođe su operativni preuslov za planirana poboljšanja luka reke Save u okviru II faze. Aktivnosti razminiranja predložene su kao ulaganja bez obzira na vremenski domet efekata koja će pomoći otključavanju ekonomskog potencijala reke za generacije koje dolaze.

Razminiranje desne obale reke Save u BiH bit će provedeno u skladu sa Standardnim operativnim procedurama (SOP) za humanitarno razminiranje koje je razvio i usvojio Centar za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini (BiHMAC). Ovi postupci specifični za zemlju zasnivaju se na principima Međunarodnih standarda za razminiranje (IMAS) koje je odobrila UN-ova agencija za koordinaciju za borbu protiv mina. Oni obuhvataju, između ostalog, akcije opštег geodetskog snimanja, tehničkog snimanja, predtestiranja i ispitivanja opreme, profesionalnog nadzora nad operacijama razminiranja, sistematskim izviđanjem i integrisanim planiranjem. Državno ministarstvo komunikacija i prometa BiH bit će vodeća provedbena agencija za razminiranje, a BiHMAC će sudjelovati kao tehničko vodstvo, uz saradnju entitetskog Ministarstva prometa i Vlade Brčko distrikta. BiHMAC je već izradio detaljne inženjerske nacrte za poslove deminiranja koji će se po potrebi ažurirati prije početka građevinskih radova. Građevinske radove na deminiranju vršiće jedan ili više iskusnih izvođača radova koji će biti konkurentno izabrani tokom realizacije u skladu sa Okvirom nabavki Svetske banke. Pored toga, pružaće se usluge stručnog nadzora tokom trajanja radova, kako bi se osiguralo poštovanje SOP-a i IMAS-a. Završetak deminiranja desne obale Save u skladu je sa ciljevima Strategije protivminskog delovanja Vijeća ministara BiH 2018.-2025. I doprineće ostvarenju međunarodnih obaveza kojima je BiH potpisnica, a među kojima se posebno odnosi na Konvenciju o zabrani mina koju je BiH ratifikovala u septembru 1998. godine.

Komponenta 2: Integrisano upravljanje i razvoj koridora reke Drine

Ova komponenta će podržati višenamjenska ulaganja duž Drine kako bi se smanjio rizik i potencijalni uticaj poplava. Takođe može podržati pripremne intervencije koje će optimizirati rad rezervoara i zaštititi životnu sredinu kao opšte dobro koja će se primeniti u II fazi. Ova komponenta će olakšati implementaciju akcija, mera upravljanja i investicija utvrđenih Strateškim akcionim planom Drine koji se priprema u okviru tekućeg Projekta upravljanja slivom reke Drine GEF-SCCF i investicija utvrđenih kroz ESMAP integrисани projekat za razvoj vode i hidroelektrane. Gore navedene mere doprineće povećanju otpornosti priobalnih zemalja na poplave i suše. Tražena sredstva iz GEF-a podržaće prioritizaciju i pripremu ovih aktivnosti.

Podkomponenta 2.1: Zaštita od poplave i upravljanje životnom sredinom. Ova podkomponenta finansiraće infrastrukturne radove (na primer, zaštitu od poplava u gradu Goraždu, FBiH), studije, ankete, konsultacije i pripremu detaljnog dizajna intervencija koje se odnose na upravljanje ekološkom imovinom (zaštita lokalnih ekosistema koji deluju kao rezervoari ugljenika) uz Drinski koridor. U toku je projekat upravljanja slivom reke Drine, finansiran od GEF-SCCF-a, kao i tehnička pomoć ESMAP-a, sprovode studije koje će identifikovati dodatne aktivnosti neophodne za zaštitu od poplava, stabilizaciju obala, radove na odvodnjavanju i reci i upravljanje akumulacijama u Koridoru Drine. Nadograđeni kapaciteti za zaštitu od poplava (na nivou ili iznad 100-godišnjih voda) takođe poboljšavaju sposobnost klimatske adaptacije zaštićenih područja.

Podkomponenta 2.2: Integrisani razvoj sliva Drine. Ova podkomponenta finansiraće bolje upravljanje slivovima Lima i Grnčara u Crnoj Gori, kao i radove povezane sa merama zaštite od poplava, odvodnjavanjem i navodnjavanjem u slivu reke Lim (pritoka reke Drine) radi ublažavanja rizika od poplava i promovišu održivu upotrebu prirodnih resursa. Ove mere uključuju: stabilizaciju obale reke; radove na obuci rijeka; nasipi i nasipi za zaštitu od poplava. Detaljni nacrti ovih investicija su u pripremi kroz tekući projekat GEF-SCCF. Ovom podkomponentom će se dodatno finansirati priprema odabranih prioritetnih investicija u skladu sa ciljem razvoja projekta.

Komponenta 3: Priprema i upravljanje projektima

Ova komponenta će podržati: 1) pripremu regionalnih aktivnosti faze II; i 2) operativni troškovi, konsultacije, nekonsultantske usluge i roba potrebna za uspostavljanje i rad Regionalne jedinice za implementaciju i nacionalnih JUP-a. Podkomponenta 3.1: Priprema projekta. Ova podkomponenta će finansirati ili pružiti

tehničku podršku za pripremu projektne dokumentacije za II fazu programa, uključujući procene zaštite životne sredine i socijalne zaštite. Podkomponenta 3.2: Institucionalno jačanje i upravljanje projektima. Ovom podkomponentom će se finansirati aktivnosti na povećanju institucionalnih kapaciteta i međusektorske koordinacije u zemljama učesnicama, kako bi se osiguralo efikasnije upravljanje rečnim slivom i upravljanje rizikom od poplava među priobalnim zemljama, čime bi se poboljšao donošenje odluka i upravljanje programom na regionalnom nivou. Ova podkomponenta promovisaće zajedničko delovanje i sposobnost regiona na prilagodjavanje klimatskim promenama.

Komponenta 4: Regionalne aktivnosti

Ova komponenta će podržati dalji dijalog o uredjenju ove oblasti, konsultacije, pripremu planova i studija i ulaganja za jačanje veze između vodnih usluga i povezanosti sa ciljevima regionalnog razvoja i ekonomske saradnje na Koridorima reka Save i Drine. Primeri uključuju plan upravljanja slivom reke Save i hidrološke procene, strategiju prilagođavanja klimatskim promenama za sliv reke Save, planiranje i razvoj turizma u koridorima reke Save i Drine, uključujući izradu master planova za nautički turizam i ekoturizam. Planovi upravljanja rečnim slivom i hidrološke procene konačno će podržati integrirano upravljanje vodnim resursima, čime će se posredno povećati otpornost priobalnih zemalja na klimatske promene; zatraženo finansiranje GEF-a će sufinansirati mere koje se odnose na planiranje i upravljanje rečnim slivom, mrežu praćenja poplava, izgradnju institucionalnih kapaciteta i studije koje informišu ili pripremaju buduće investicije.

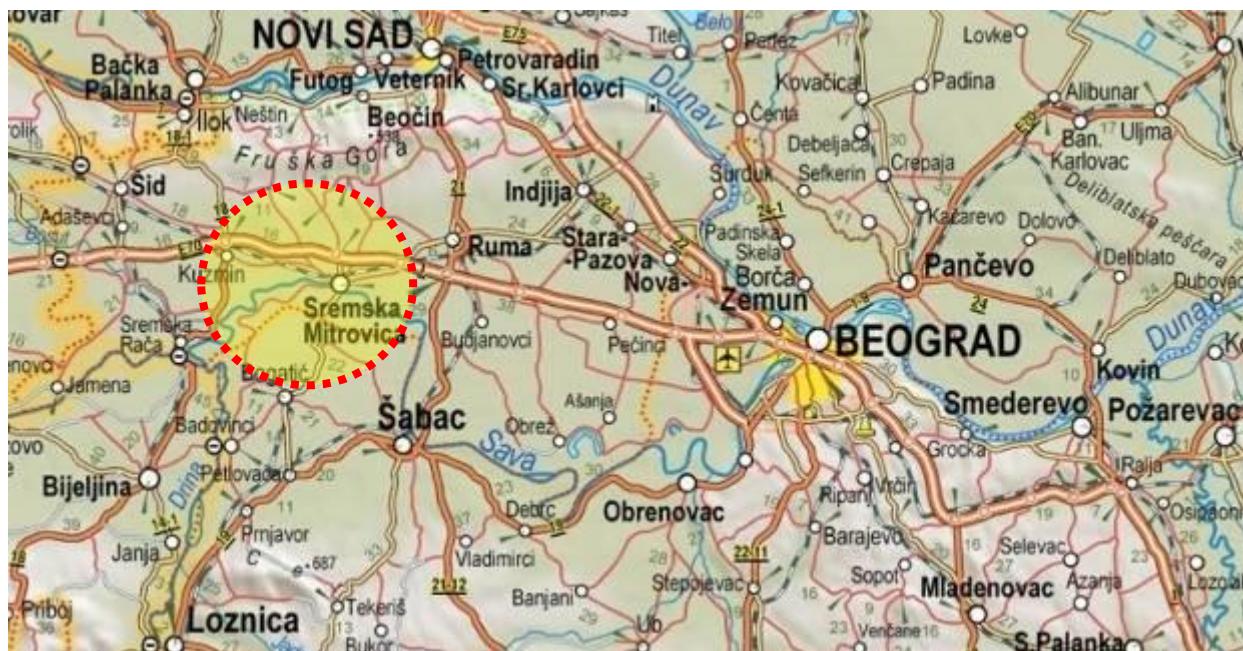
1.2. Opis projekta Martinci

Projekat stabilizacije nasipa na području Martinca obuhvata stabilizaciju leve obale reke Save na deonici Popova Bara, u blizini sela Martinci, opština Sremska Mitrovica, u ukupnoj dužini od 1.760 km, počev od rkm 151 + 300 do krajnje stacionaže rkm 153 + 060.

Martinci je selo smešteno u opštini Sremska Mitrovica, u Sremskom okrugu u Republici Srbiji. Nalazi se 14 km zapadno od grada Sremske Mitrovice. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, Martinci imaju 3070 stanovnika. Urbanizovani deo sela nalazi se oko 2,5 km severno od leve obale reke Save.

Tokom vremena Sava je erodirala visoku obalu reke, posebno u periodima visokog vodostaja kada su erozivni procesi jači i kada se obala reke neprestano urušava, a celokupno korito se kreće ka levoj obali i poljoprivrednim površinama u blizini sela Martinci.

Projekat definiše tehnička rešenja i obim radova na sanaciji obale reke na deonici Popova Bara, sa ciljem zaustavljanja dalje erozije leve obale koja nastaje usled vijugavog toka reke kroz region i slabe otpornosti obale, saniranja postojećih oštećenja i trajno zaustavljanje procesa erozije obale i korita na projektnom delu.

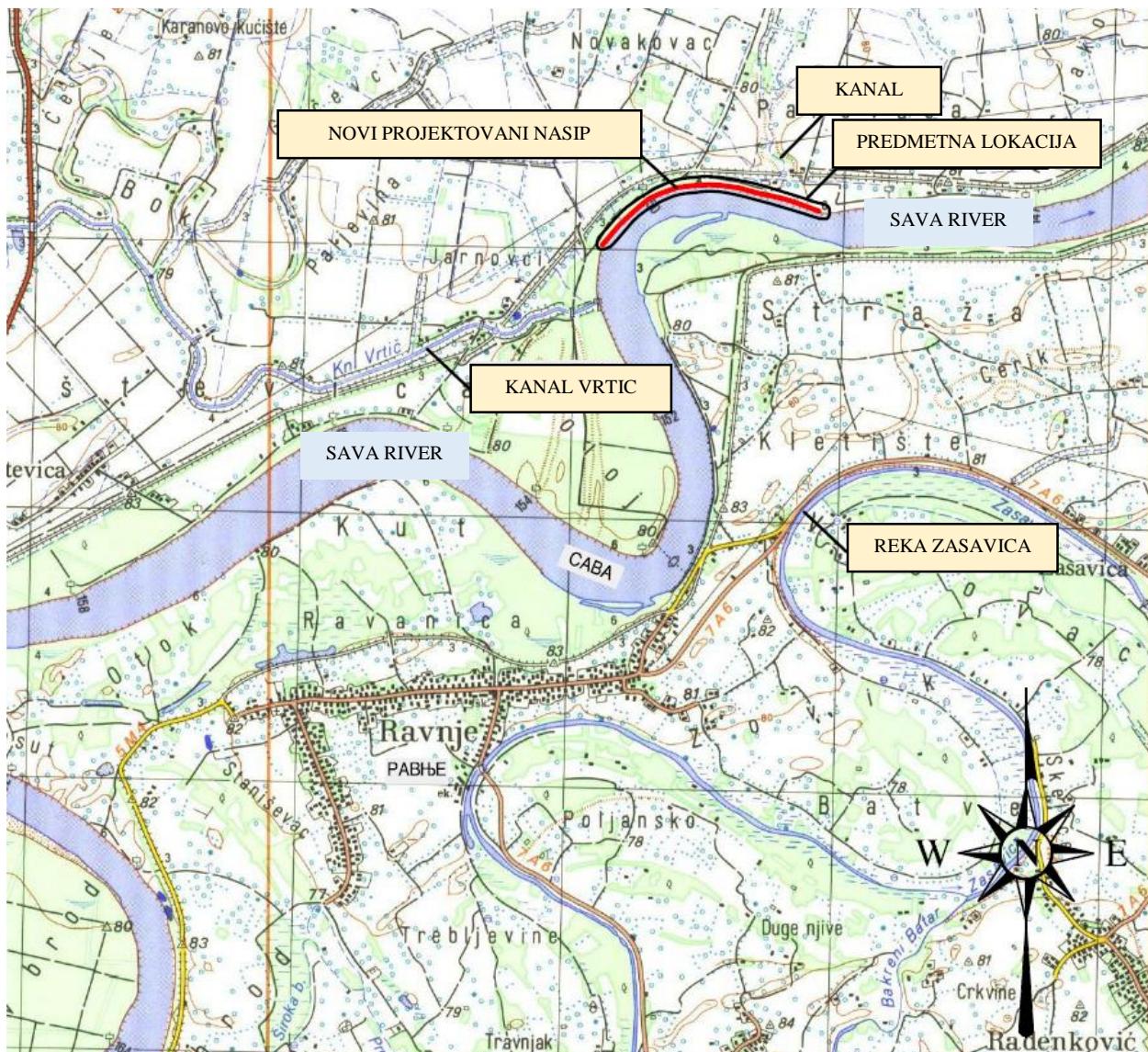

PROGRAM ZA INTEGRISANI RAZVOJ KORIDORA SAVE I DRINE (SDIP)
Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima - ESMP

Slika 1: Lokacija projekta, oblast sela Martinci, reka Sava

Slika 2. Zona projekta u odnosu na položaj sela Martinci i Sremske Mitrovice

Slika 3. Mikro lokacija projekta, Martinci

Pored neosporne hidrotehničke koristi, regulisanje leve obale Save značajno će poboljšati kvalitet života lokalne zajednice. Projekat će omogućiti stvaranje povoljnog ambijenta umesto trenutno erodirane rečne obale i poboljšaće opštu higijenu na deonici obuhvaćenoj projektom.

1.3. Procena osnovnih uslova izvršena tokom pregleda deonice

Deonica obuhvaćena projektom je dugačka 1760 m, ima slab kvalitet tla i izložena je stalnom uticaju reke Save. Duž cele deonice projekta, od rkm 151 + 300 do rkm 153 + 060, nalazi se zemljani nasip sa pristupnim rampama u nezaštićenu zonu, na stacionažama rkm 151 + 510 i rkm 152 + 340. Leva obala reke Save kod Martinca nalazi se u konkavnoj krvi sa suženim koritom. Navedene karakteristike uzrokuju kontinuirano uništavanje obale reke i kretanje leve strane reke prema selu Martinci, postojećem nasipu i susednim poljoprivrednim površinama. Proces erozije utiče na obalu reke i na korito. Razaranje leve obale reke Save dovelo je do njenog približavanja stambenim kućama i / ili vikendicama. Na početku deonice obala reke je gotovo vertikalna ili sa strmim kosinama, dok bliže kraju deonice kosine imaju blaži pad. Na otprilike 50 do 100 m od leve obale nalazi se zemljani nasip koji funkcioniše kao glavna zaštita od poplava na području obuhvaćenim projektom. Stabilnost kosina uz reku je neprestano ugrožena, a proces erozije je neprekidan. Duž reke na nekim manje strmim padinama prisutna je i kratka i niska vegetacija. (Slika 3)

Slika 4. Početak projektne deonice

Usled erozije leva obala Save je uništena, a korito se pomerilo prema postojećem nasipu, u blizini poljoprivrednog zemljišta i sela Martinci. Na početku deonice projekta, od rkm 151 + 500 do rkm 151 + 700, nalazi se otprilike 11 stambenih kuća i / ili vikendica, pri čemu je najbliža na otprilike 3 m od erodirane obale. (Slika 4)

Karakteristike okolnog zemljišta su tipične za ravnice. Postoji blagi nagib u pravcu sever - jug. Geološki posmatrano, deonica je definisana kao rečna terasa sa šljunkom i peskom, facije sa peskom, glinom i lesnim sedimentima.

Slika 5. Stambena kuća i najznačajnija oštećenja rečne obale duž deonice koja je predmet projekta

Slika 6. Kraj deonice koja je predmet projekta

U Martincima, sadašnje stanje rečne obale zahteva hitne sanacione radove na zaštiti leve obale reke na predmetnoj deonici, kako bi se zaustavila erozija i uništavanje obale i moguće ugrožavanje postojećeg zemljanog nasipa.

Stabilizacija nasipa na projektnoj deonici, od rkm 151 + 300 do rkm 153 + 060, u ukupnoj dužini od 1760 m, njihovi uticaji na životnu sredinu i socijalna pitanja, mere ublažavanja i aktivnosti praćenja su predmet su ovog Plana upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima (ESMP). Radovima na projektu biće pogodeno ukupno 28 parcela, od kojih je osam bilo i ostaće u državnoj svojini, a 20 ih je u privatnom vlasništvu. Zemljište potrebno za razvoj Projekta biće otkupljeno a isplata nadoknade će se izvršiti pre početka radova prema pravnoj matrici prava za pogodena lica, što predstavlja preduslov za početak radova.

1.3.1. Kvalitet vazduha i vode

Prema hemijskoj analizi reke Save, koju je uradila Uprava za javno zdravlje Sremska Mitrovica, nizvodno od projektne zone, kvalitet vode spada u kategoriju II.

Uzorkovanje i analiza fizičko-hemijskih i mikrobioloških parametara reke Save ispunjava zahteve Pravilnika o graničnim vrednostima zagađivača u površinskim vodama¹. Uzorkovanje i analiza fizičko-hemijskih i mikrobioloških parametara reke Save ispunjava zahteve Pravilnika o graničnim vrednostima zagađivača u površinskim vodama. Reka se generalno može koristiti za plivanje i rekreaciju, sportove na vodi, ribolov ili uz uobičajene metode prečišćavanja vode, čak i za piće.

Grad Sremska Mitrovica uključen je u Nacionalnu mrežu automatskih stanica za praćenje kvaliteta vazduha. Iako se stаницa za merenje kvaliteta vazduha nalazi u urbanizovanom delu grada, otprilike 20 km udaljenom od projektne zone, rezultati pokazuju da godišnji kvalitet vazduha odgovara kategoriji I.

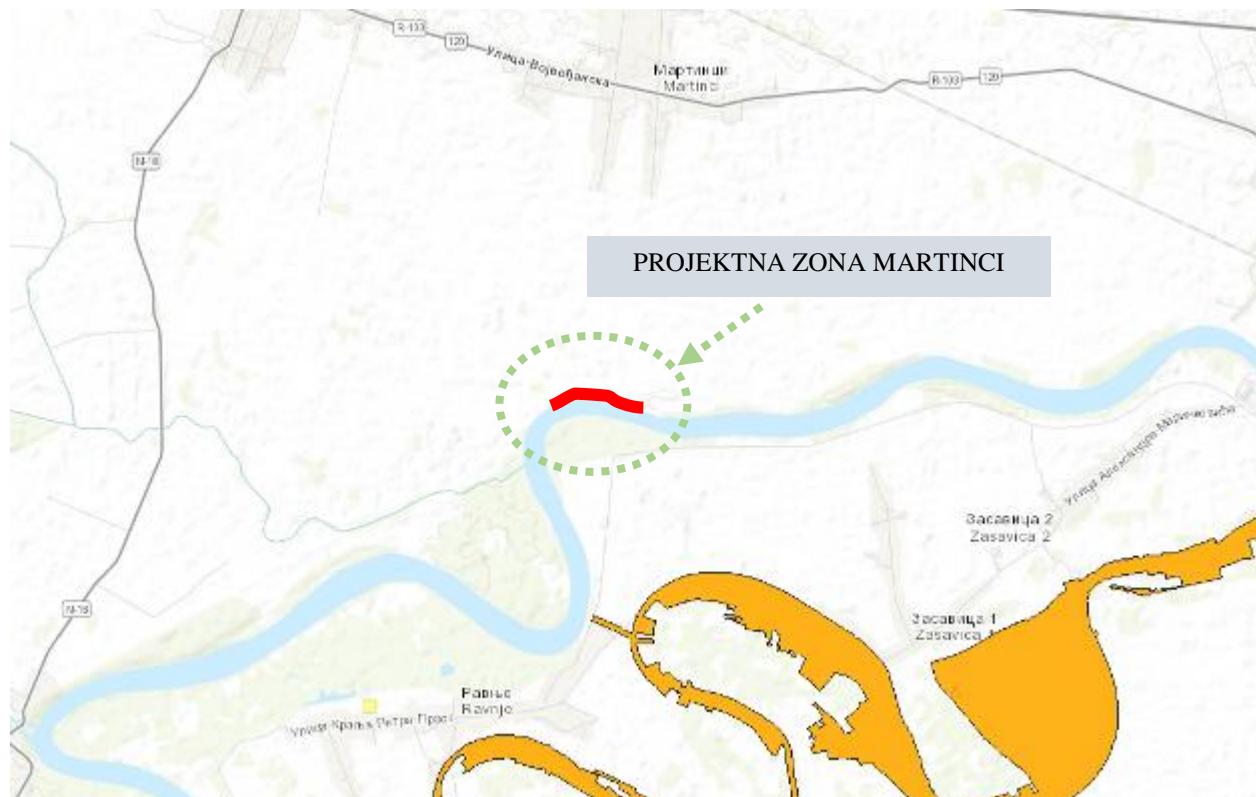
1.3.2. Stanovništvo

Selo Martinci jedno je od najvećih sela u opštini Sremska Mitrovica. Izgrađeno je na ivici aluvijalne terase, 2,5 km severno od reke Save i 14 km zapadno od grada Sremske Mitrovice. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine Martinci imaju 3070 stanovnika, a poljoprivreda je primarna industrija.

1.3.3. Zona i lokacija radova u odnosu na prirodna i kulturno zaštićena područja

Neposredno uz zonu radova teče i reka Sava - međunarodni ekološki koridor uspostavljen regionalnim prostornim planom Autonomne pokrajine Vojvodine i Uredbom o ekološkim mrežama (Sl. Glasnik Republike Srbije 102/2010).

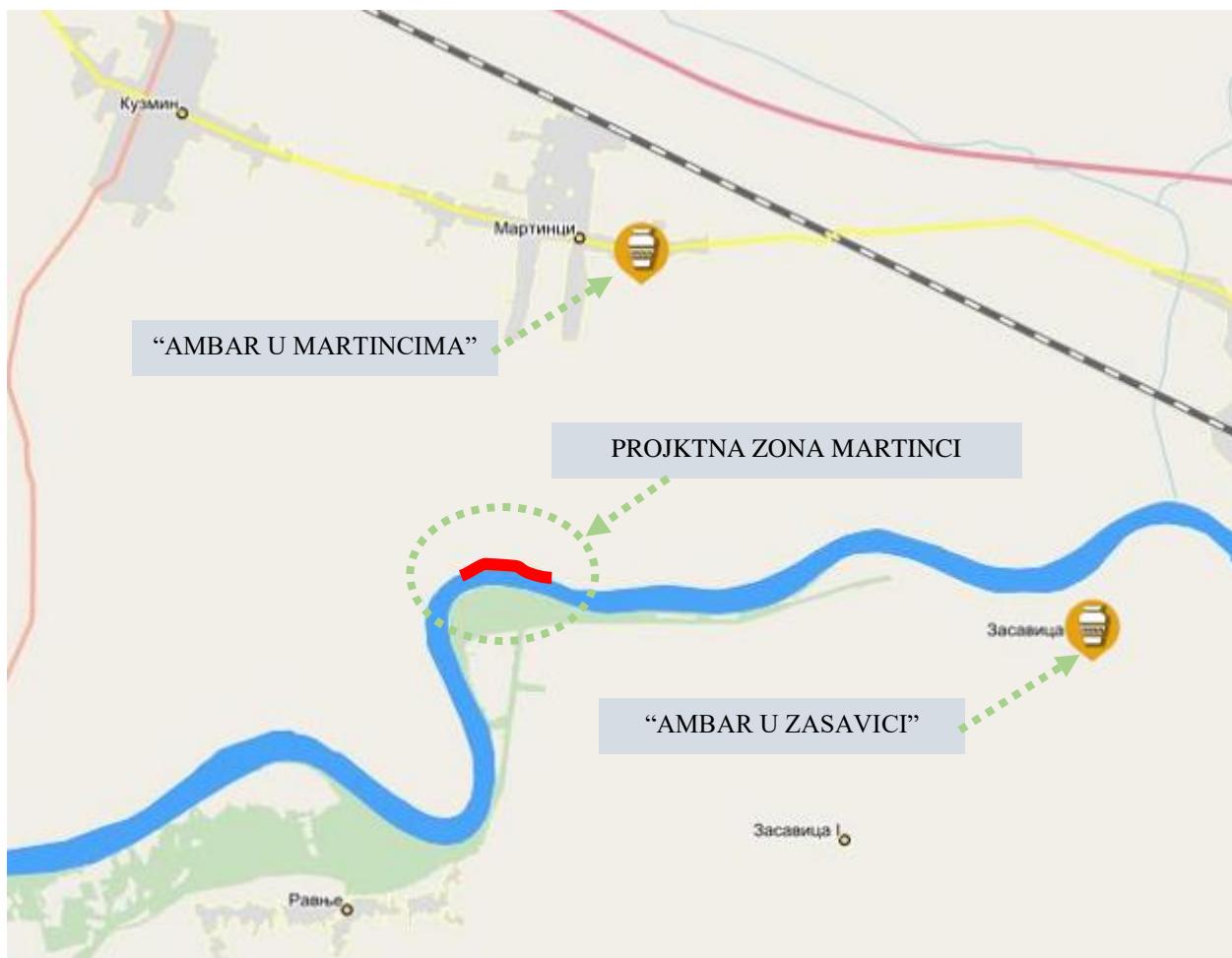
Prema mapi prirodnih i kulturno zaštićenih područja, unutar projektne zone nema zaštićenih prirodnih ni kulturnih područja. Otprilike 2,5 km južno od projektne zone nalazi se prirodno zaštićeno područje „Zasavica“, uspostavljeno 2017. Močvara Zasavica je u regionu poznata po uspešnom ponovnom uvođenju evropskog dabra, vrste koja je u regionu izumrla zbog ljudskih aktivnosti. (Slika 6)

Slika 7. Lokacija zone projekta u odnosu na prirodno zaštićeno područje "Zasavica" (narandžasto)

Analizom javno dostupne baze podataka o nepokretnom kulturnom nasleđu, identifikovana su dva nepokretna kulturna dobra - „ambar u Zasavici“ i „ambar u Martincima“, a oba datiraju s početka 20. veka i nalaze se na 6 i 7 km udaljenosti od projektne zone. (Slika 7)

¹ Uredba o graničnim vrednostima zagađivača u površinskim vodama i podzemnim vodama i sedimentima i rokovima za njihovo postizanje (Vlada Republike Srbije, br. 110-3320/2012-1 od 10. maja 2012.)

Slika 8. Projektna zona u odnosu na nepokretna kulturna dobra

Nisu dobijeni nikakvi preduslovi od Instituta za zaštitu prirode Srbije niti Instituta za zaštitu spomenika kulture, pošto radovi predloženi za pod-projekt Martinčići, u skladu sa odgovarajućim nacionalnim zakonodavstvom, ne zahtevaju nikakav poseban ekološki tretman u pogledu odobrenja i / ili licence, a takođe nema registrovanih kulturnih dobara u okviru projektnе zone.

1.3.4. Otkup zemljišta i imovine - pravni poslovi

Za ovaj pod-projekt pripremljen je poseban Plan preseljenja za specifičnu lokaciju, u skladu sa ESS5 SDIP RPF (Okvir politike preseljenja), u skladu sa nacionalnim zakonima i propisima Republike Srbije. Generalno, Plan raseljavanja ima za cilj da proceni uticaje, opiše nadoknadu i druge mere pomoći kod preseljenja, ako je moguće utvrdi akcije za izbegavanje i ublažavanje negativnih uticaja usled gubitka privatnog zemljišta ili imovine, obezbedi brzu i efikasnu nadoknadu pogođenim osobama za preostale uticaje, ako ih ima, i uključuje odredbe za prilagođavanje sprovođenja preseljenja kao odgovor na nepredviđene promene u projektnim uslovima ili nepredviđene prepreke za postizanje zadovoljavajućih rezultata preseljenja.

Alternativni pravac za pod-projekt nije mogao biti istražen, a samo područje uticaja se nije moglo izbeći zbog prirode pod-projekta, pošto je poravnanje postavljeno tako da sledi položaj i erodiranu i izloženu obalu reke. Utvrđeno je da dizajn pod-projekta proizvodi minimalan negativan uticaj na projektom pogodjena lica (PAP) i zajednicu, jer će planirani radovi zahtevati samo slučajeva otkupa pojedinih delova parcela i manjeg otkupa zemljišta, što će biti od koristi za celokupnu zajednicu Martinčića, ali pre svega za vlasnike pogodjene projektom koji su najbliže reci i najosetljiviji na rizike od poplava.

Zemljište koje će se otkupiti za pod-projekat nadoknadiće prema zamenskoj vrednosti, prema matrici prava na nadoknadu troškova koja je predstavljena u RPF-u pripremljenom u posebnom Planu raseljavanja za projekat i pod-projekat. U većini slučajeva biće pribavljeni mali delovi pojedinačnog zemljišta i nadoknada će se morati vršiti u gotovini, u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom i ESS5. Međutim, ako se u nekim slučajevima nabavljaju veće parcele (samo u slučajevima erodiranih zemljišnih parcela kao što je gore prikazano i u slučajevima gde pogodjena lica žive od te zemlje), vlasnicima će se ponuditi izbor između nadoknade u zemljištu istog kvaliteta ili u novcu, u skladu sa ESS5.

PROGRAM ZA INTEGRISANI RAZVOJ KORIDORA SAVE I DRINE (SDIP)
Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima - ESMP

Predloženi projekat odnosi se na ukupno 28 parcela, od kojih je 20 u vlasništvu 22 privatna (su) vlasnika, dok je 8 u vlasništvu države i ne koristi ih lokalna zajednica. Slika 9 prikazuje lokaciju projekta i pogodjenih parcela.

Slika 9. Projektna lokacija i pogodjene parcele

Dve građevine mogu biti pogodjene građevinskim radovima i / ili otkupom zemljišta. Nalaze se blizu sadašnje obale; obe su izgradili vlasnici zemljišta bez građevinske dozvole i nisu legalizovane, a jedno od njih nije upisano u katastar i registar nepokretnosti. U ovom trenutku nije moguće oceniti da li će i u kom vremenskom periodu postojati uticaj na te građevine jer Elaborat eksproprijacije, kako je navedeno, još nije pripremljen, ali se smatra da je uticaj u nekoj meri na ove strukture veoma verovatan. Pomenute građevine su:

1. Građevina koja se nalazi na parceli broj 4987/4 - ovo je pomoćna građevina od drvene konstrukcije koja se koristi kao "kuća za odmor" u svrhu rekreacije ali i skladištenja.
2. Glavna konstrukcija na parceli 4987/5 - mala drvena vikendica, koja se koristi za povremene posete i odmor.

Nije potrebno fizičko raseljavanje, jer pogodjene osobe ili njihove porodice ne žive u tim građevinama.

Infrastruktura u zajednici neće biti pogodjena, a adaptivni postupci upravljanja dizajnom osiguravaju funkcionisanje odvodnog kanala u blizini zaštite od poplave.

Slika 10. Odvodni kanal gde su izbegnuti bilo kakvi uticaji

Jedinica za implementaciju projekata će otkriti informacije o pod-projektu kako bi pogodena zajednica i druge zainteresovane strane razumeli rizike i uticaje pod-projekta i potencijalne mogućnosti. Zajmoprimec će zajednici omogućiti razumne konsultacije i pristup sledećim informacijama:

- svrha, priroda i obim projekta; (urađeno 16. oktobra 2019)
- trajanje predloženih projektnih aktivnosti;
- potencijalni rizici i uticaji pod-projekta na lokalnu zajednicu;
- predloženi proces uključivanja zainteresovanih strana koji naglašava načine na koje učesnici mogu učestvovati;
- vreme i mesto održavanja svih predloženih javnih konsultativnih sastanaka i postupak kojim će obaveštavati o sastancima, pripremati sažeci i izveštaji; i
- proces i načini podnošenja žalbi i njihovo rešavanje.

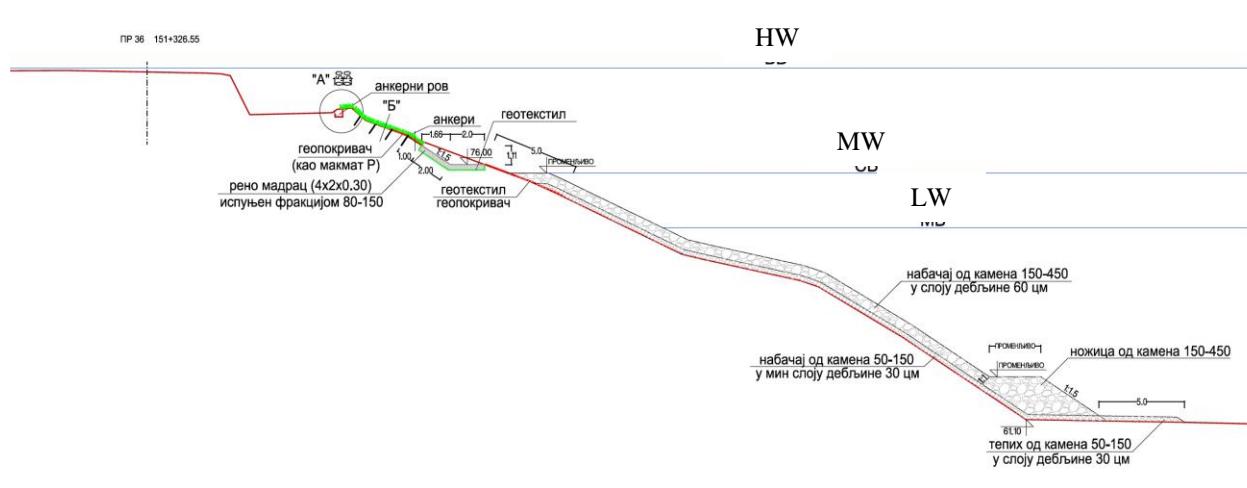
Zvanični i formalni lokalni žalbeni pult (LGD) i centralni žalbeni pult (CFD) biće oformljeni kao forum za pritužbe i komentare u vezi sa eksproprijacijom, privremeni uticaj na bilo kakvu imovinu, štetu u vezi sa izvođenjem radova. Informacije u vezi sa projektnim žalbenim mehanizmom će biti javno objavljene i dostupne na oglasnoj table mesne zajednice u Sremskoj Mitrovici i lokalnoj mesnoj zajednici u Martincima.

LGD u slučaju ovog pod-projekta će biti telo od tri člana. Smatra se da je to dovoljan kapacitet za rešavanje pritužbi. Jedan od članova je predstavnik pogodenih lica, jedan lokalni funkcioner iz lokalne mesne zajednice u Martincima koji nije direktno uključen u proces eksproprijacije radi obezbeđivanja pune nepristrasnosti, a treći član je predstavnik JUP-a. LGD će se sastajati po potrebi, u zavisnosti od obima i prirode pritužbi.

1.4. Opis i usvojena tehnička rešenja

Leva strana korita Save bit će obložena kamenom oblogom i geotekstilom, kako bi se poboljšao protok vode i sprečila akumulacija vode.

Nagib kosine od 1: 1,5 određen je u hidrauličkom proračunu sa dva sloja kamene obloge. Na donjem sloju kosine izvode se radovi s kamenim frakcijama od 50 do 150 mm i debljinom od 30 cm, a veće frakcije se koriste za sprečavanje uticaja rečnih struja i odnošenja kamenih obloga. Na gornjem sloju kosine koristi se kameni fragment od 150 do 450 mm i debljine 60 cm. Konceptualno rešenje koje je dato u nastavku odnosi se na visoki vodostaj (HW), srednji vodostaj (MW) i niski vodostaj (LW). (Slika 10)

Slika 11. Konceptualno rešenje

2. PRAVNI I INSTITUCIONALNI OKVIR

2.1. Relevantne institucije

SDIP će se u Republici Srbiji realizovati kroz dve JUP koje su formirane u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (MPŠV) i Ministarstvu saobraćaja, građevinarstva i infrastrukture (MGSI).

MPŠV i Ministarstvo za zaštitu životne sredine (MZŽS) su ključne relevantne institucije za upravljanje životnom sredinom za projekte povezane sa SDIP-om.

Ostalim aspektima upravljanja životnom sredinom u vezi sa SDIP projektima bavi se i nekoliko drugih institucija, među kojima su Zavod za zaštitu prirode Srbije i Zavod za zaštitu spomenika kulture Republike Srbije i Javna vodoprivredna preduzeća (JVP) „Srbijavode“, „Beograd Vode“ i „Vode Vojvodine“.

2.2. Postupak procene uticaja na životnu sredinu u Republici Srbiji

U pravnom sistemu Republike Srbije, postupak procene uticaja na životnu sredinu regulisan je Zakonom o proceni uticaja na životnu sredinu, koji je u potpunosti u skladu sa evropskom Direktivom o EIA (85/337 / EEC, 97/11 / EC, 2003/35 / EC i COM 2009/378). Prema tom zakonu, priprema projekata uticaja na životnu sredinu nije potrebna za projekte stabilizacije nasipa, osim u slučaju kada se izvode unutar ili u blizini zaštićenih prirodnih područja ili područja od kulturnog značaja. U takvim slučajevima, predlagač projekta dužan je da Ministarstvu zaštite životne sredine (MZŽS) podnese takozvani „Zahtev za odluku o potrebi procene uticaja na životnu sredinu“ (RDNEIA). U zavisnosti od procene Ministarstva o značaju potencijalnih uticaja na životnu sredinu, odlučuje se da li je potrebno (ili nije) primeniti delimičnu ili potpunu EIA proceduru za relevantni pod-projekt.

Zahtev za mišljenjem u vezi sa potrebom postupka procene uticaja na životnu sredinu za svaki pod-projekt za koji se utvrdi da se nalazi pored ili u zaštićenom prirodnom / kulturnom području dostavlja se Odeljenju za procenu uticaja na životnu sredinu u relevantnoj instituciji.

2.3. Relevantne vladine politike, akti, pravila, strategije i smernice

Zaštita životne sredine u Republici Srbiji uređena je kroz nekoliko nacionalnih i opštinskih zakona i podzakonskih akata. Zakoni o životnoj sredini na snazi u Srbiji sažeti su u Aneksu 1.

Glavni pravni dokumenti su:

- Ustav Srbije ("Službeni glasnik RS", br. 98/06).
- Nacionalna strategija održivog razvoja ("Službeni glasnik RS" br. 72/09, 81/09)
- Zakon o zaštiti životne sredine ("Službeni glasnik RS", br. 135/04, 36/09, 72/09, 43/11, 14/16)
- Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni glasnik RS", br. 135/04)
- Zakon o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik RS" br. 36/09, 88/10, 14/16)
- Zakon o vodama ("Službeni glasnik RS", br. 30/10, 93/12, 101/16)
- Zakon o zaštiti na radu ("Službeni glasnik RS" br. 101/05, 91/15)
- Zakon o planiranju i izgradnjici ("Službeni glasnik RS" br. 72/09, 81/09, 64/10, 24/11, 121/12, 42/13, 50/13, 98/13, 132/14 , 145/14)
- Zakon o zaštiti prirode ("Službeni glasnik RS" br. 36/09, 88/10, 91/10, 14/16)
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu ("Službeni glasnik RS", br. 62/06, 41/09, 112/15)

Propisi uspostavljeni na osnovu Zakona o EIA uključuju sledeće:

- Uredba o utvrđivanju liste projekata za koje je obavezna procena uticaja na životnu sredinu i liste projekata za koje se može zahtevati procena uticaja na životnu sredinu ("Službeni glasnik RS", broj 114/08)
- Pravilnik o sadržini studije o proceni uticaja na životnu sredinu ("Službeni glasnik RS", broj 69/05)

Regulisanje oblasti radu, uslova rada i ravnopravnosti polova

- Zakon o radu ("Službeni glasnik RS" br. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017, 113/2017 i 95/2018)
- Zakon o državnim službenicima ("Službeni glasnik RS" br. 79/2005, 81/2005, 83/2005, 64/2007, 67/2007, 116/2008, 104/2009, 99/2014, 94/2017 i 95/2018)

PROGRAM ZA INTEGRISANI RAZVOJ KORIDORA SAVE I DRINE (SDIP)
Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima - ESMP

- Zakon o mirnom rešavanju radnih sporova („Službeni glasnik RS“ br. 125/2004, 104/2009 i 50/2018)
- Zakon o zapošljavanju i osiguranju od nezaposlenosti ("Službeni glasnik RS" br. 36/2009, 88/2010, 38/2015, 113/2017 i 113/2017)
- Zakon o zapošljavanju stranih državljana ("Službeni glasnik RS" br. 128/2014, 113/2017, 50/2018 i 31/2019)
- Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik RS“ br. 34/2003, 64/2004, 84/2004, 85/2005, 101/2005, 63/2006, 5/2009, 107/2009, 101 / 2010, 93/2012, 62/2013, 108/2013, 75/2014, 142/2014, 73/2018 i 46/2019)
- Zakon o zdravstvenom osiguranju („Službeni glasnik RS“, br. 25/2019)
- Zakon o zabrani diskriminacije ("Službeni glasnik RS", br. 22/2009)
- Zakon o sprečavanju uznemiravanja na radnom mestu („Službeni glasnik RS“ br. 36/2010)
- Pravilnik o ponašanju poslodavaca i zaposlenih u vezi sa sprečavanjem i zaštitom od uznemiravanja na radu ("Službeni glasnik RS" br. 62/2010)
- Zakon o zaštiti uzbunjivača („Službeni glasnik RS“ br. 128/2014)
- Zakon o ravnopravnosti polova („Službeni glasnik RS“, br. 104/2009)

2.4. Relevantni ekološki i socijalni standardi (ESS)

Ekološki i socijalni standardi koji su relevantni za projekat Martinci:

	Ekološki i socijalni standardi	Relevantnost
ESS1	Procena i upravljanje rizicima i uticajima po životnu sredinu i socijalna pitanja	Relevantan
ESS2	Uslovi u oblasti rada	Relevantan
ESS3	Efikasnost resursa i prevencija i upravljanje zagađenjem	Relevantan
ESS4	Zdravlje i bezbednost zajednice	Relevantan
ESS5	Otkup zemljišta, ograničenja vezana za korišćenje zemljišta i nevoljno raseljavanje	Relevantan
ESS6	Očuvanje biodiverziteta i održivo upravljanje prirodnim resursima	Relevantan
ESS7	Autohtono stanovništvo/tradicionalne istorijski vulnerabilne lokalne zajednice Podsaharske Afrike	Nije relevantan
ESS8	Kulturno nasleđe	Relevantan
ESS9	Finansijski posrednici	Nije relevantan
ESS10	Uključivanje nosilaca interesa i objavljivanje informacija	Relevantan
OP 7.50	Projekti na međunarodnim vodnim putevima	Relevantan

3. POTENCIJALNI UTICAJI NA ŽIVOTNU SREDINU I SOCIJALNA PITANJA

Budući da će postojeća infrastruktura, objekti i oprema biti sanirani, rekonstruisani, popravljeni i zamenjeni tokom realizacije projekta, uticaji na životnu sredinu biće posledica prisustva ljudi i građevinskih mašina, kao i prirode građevinskih radova na lokaciji i biće ograničeni na lokaciju radova ili na njenu najbližu okolinu.

Radovi na stabilizaciji nasipa ne bi predstavljali značajne rizike po životnu sredinu. Cilj projekta je ublažavanje erozije nasipa i odstupanja korita i kao takav imaće lokalizovani uticaj na tok reke. Predloženi radovi se mogu podeliti na površinske i rečne radove. Radovi na reci se planiraju za period od juna do novembra, što se podudara sa niskim vodostajem, i trebalo bi da traju kraće od površinskih radova koji će početi prvi. Iz tih razloga, raspon uticaja je ograničen (uticaji direktno povezani sa aktivnostima sanacije) i njihova jačina je mala (lokalizovani uticaji koji nemaju značajnog uticaja na budući rad). S obzirom na prirodu predloženog projekta, predviđa se da se negativni uticaji na životnu sredinu mogu očekivati uglavnom u fazi izgradnje. Takođe se uzimaju u obzir zdravlje i zaštite na radu. Treba napomenuti da se delovi građevinskih radova odvijaju u urbanom okruženju, ali u delovima koji već pod snažnim uticajem ljudskih aktivnosti. Uopšteno gledano, uticaji u fazi izgradnje mogu biti sledeći:

- **Zagađivanje tla i vode:** za vreme građevinskih aktivnosti, kada se koriste mašine, postoji mogućnost zagađenja tla usled slučajnih izlivanja ulja i goriva iz građevinskih mašina. Građevinski radovi stvaraju građevinski otpad koji, ukoliko se ne odloži pravilno, može dovesti do štetnih uticaja. Građevinski radovi koji se izvode unutar korita reke dovode do privremene veće zamućenosti vodotoka.
- **Flora i fauna:** građevinski radovi na koritu reke zajedno sa privremenim porastom zamućenosti vodotoka mogu predstavljati opasnost za slatkovodna staništa, dok buka koja potiče od građevinskih mašina može privremeno uticati na okolna staništa, uključujući prirodno zaštićeno područje „Zasavica“ južno od lokacije. Uticaj na ostala staništa se ne očekuje.
- **Upotreba materijala.** Kao što je tipično za građevinske radove, projekat će povećati potrošnju energije i sirovina, stvaranje otpada i emisiju zagađivača. Uticaj će biti ublažen korišćenjem postrojenja koja poseduju važeće ekološke dozvole.
- **Odlaganje iskopanog materijala i građevinskog otpada.** Otpad od rušenja i višak zemlje se obično javlaju tokom radova na popravljanju / obnovi na drenažnom i rečnom nasipu;
- **Degradacija pejzaža i erozija tla.** Uticaji na vegetacioni pokrivač biće kratkotrajni, lokalizovani i u potpunosti povezani sa radovima na popravci / obnovi;
- **Uticaj sa privremenih pristupnih puteva i radnih zona.** Uspostavljanje privremenih zemljanih puteva za pristup radnim površinama i privremenim odlagalištima iskopanog materijala može dovesti do veće erozije tla i degradacije pejzaža;
- **Remećenja bukom i vibracijama tokom gradnje i privremeno zagađenje vazduha** (prašina) koji se odnose na prevoz građevinskog materijala i kamionski saobraćaj. Ovi uticaji će se pojaviti tokom radova na izgradnji i popravci / rekonstrukciji, ali biće kratkotrajni. Posledice uključuju prašinu iz građevinskih aktivnosti, buku prilikom iskopavanja rovova, moguće vibracije uzrokowane radom teške mehanizacije, povećan saobraćaj na pojedinim delovima puteva itd.
- **Opasnost po bezbednost zbog izvođenja građevinskih aktivnosti.** Ne očekuju se veće opasnosti od izgradnje predloženih projekata, sve dok se primenjuju odgovarajuće građevinske prakse i bezbednosne procedure;
- **Uticaji na istorijsko-kulturne i arheološke spomenike.** Ne očekuje se da će se naći bilo kakvi arheološki ili kulturni resursi tokom realizacije projekta, jer se glavni radovi sastoje u nadogradnji / rekonstrukciji postojećih sistema, a u slučaju bilo kakvih pronađazaka Izvođač radova trenutno prestaje sa radovima i obaveštava Zavod za zaštitu spomenika kulture (ZZSK).
- **Ključni rizici po radnu snagu.** Očekuje se da će zaposleni na projektu (spoljni konsultanti i zaposleni kod pružalaca usluga) biti kancelarijsko osoblje koje svoje poslove većim delom obavlja u zatvorenom prostoru. Zaposleni izvođača radova će se suočiti sa teškim radnim uslovima u radovima na obali reke, pa će se bilo koji uticaj na njihovu bezbednost i zdravlje biti ublažen primenom postupaka navedenih u ovom ESMP dokumentu i relevantnom nacionalnom zakonodavstvu. Svi Poslodavci direktnih ili radnika po ugovoru na projektu moraju da osiguraju bezbednost i zdravlje na radu i striktno se pridržavaju zakonskih odredbi u koje se tiču prava radnika.

3.1. Potencijalni uticaji projekta Martinici na životnu sredinu

Generalno, svi negativni uticaji u fazi izgradnje su privremeni i mogu se ublažiti primenom dobre građevinske prakse.

Ne očekuju se značajni negativni uticaji na prirodno okruženje u operativnoj fazi. Naprotiv, uticaji u operativnoj fazi smatraju se izuzetno pozitivnim, jer je cilj projekta sprečavanje rizika po životnu sredinu,

ljude i civilnu infrastrukturu.

Izgradnja objekata za zaštitu od poplava zasniva se na regulaciji obale reke što podrazumeva sprečavanje pavljenja relativno malih područja urbanih zona i na relativno malim dubinama. Uticaj na druge korisnike nizvodno je zanemariv.

Uticaji projekta po fazama dati su u sledećoj tabeli:

Faza	Vrsta uticaja
Faza izgradnje	Zbijanje tla i erozija tla Emisija prašine Buka Zagađenje tla i vode Uticaj na vodenim ekosistemima Degradacija obalne vegetacije uzrokovanog građevinskim radovima Rizik po ljude i / ili životinje od neograđenog i neoznačenog gradilišta Rizik po zdravlje i bezbednost radnika na građeviniskim lokacijama zbog mogućih klizišta
Operativna faza	Mali uticaj na prirodno okruženje na projektnoj lokaciji Pozitivan uticaj u smislu sprečavanja rizika po životnu sredinu, ljude i imovinu
Stepen negativnog uticaja	Minimalan ukoliko se primenjuju mere ublažavanja

3.2. Drugi pozitivni uticaji projekta SDIP

Sanacija infrastrukture i objekata oštećenih poplavama doneće privrednu, socijalnu, zdravstvenu i ekološku koristi stanovništву i lokalnoj zajednici na ovom području. Iskustva sličnih projekata pokazuju da će projekat imati mnogo pozitivnih efekata na društvo kroz stvaranje uslova za rast standarda stanovništva u gotovo svim segmentima (obrazovanje, zdravstvena zaštita, dodatno zapošljavanje, saobraćaj).

Ako neki od nezaposlenih budu zaposleni ili ako zapošljavanje utiče na smanjenje nezaposlenosti, projekat stvara socijalne koristi zbog manjih izdvajanja za socijalnu podršku ili pomoći nezaposlenima. To je upravo slučaj kod Programa za integrisani razvoj koridora Save i Drine.

3.2.1. Jačanje kapaciteta i obuka

Kroz implementaciju projekta SDIP relevantne nacionalne agencije upoznaće se sa ekološkim i socijalnim standardima SB kroz konsultacije i javne prezentacije, kao i sa dobrim praksama i njihovoj svrshishodnoj primeni.

Angažovani izvođači radova biće u obavezi da upoznaju svoje radnike i osoblje angažovano na realizaciji pod-projekata sa ekološkim i socijalnim standardima i na taj način podići svest i nivo znanja.

3.3. Potencijalni negativni uticaji i preporučene mere ublažavanja

Tabela u nastavku sadrži sažet pregled ključnih uticaja tokom faze izgradnje i mera ublažavanja:

Uticaj	Značaj	Komentar
uticaji na korišćenje zemljišta / naselja	Umeren	Pod-projekat će zahtevati otkup privatnog zemljišta, ali neće zahtevati fizičko raseljavanje. Uticaji se ublažavaju primenom mera predviđenih Planom raseljavanja pripremljenom u skladu sa ESS5
tlo i površinska voda,	Nizak	Zbog male količine drenažne vode koja se potencijalno može isušiti sa lokacije izvođenja radova i tokom izvođenja radova na reci, očekuje se da će uticaj biti minimalan do zanemarljiv. Uspostaviće se adekvatan nadzor projekta i neće biti

PROGRAM ZA INTEGRISANI RAZVOJ KORIDORA SAVE I DRINE (SDIP)
Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima - ESMP

Uticaj	Značaj	Komentar
		dozvoljeno dugotrajno remećenje vode ili slične aktivnosti. S obzirom na metodologiju radova na regulaciji nasipa, očekuju se lokalizovani uticaji na tok reke (povećana zamućenost). Zaustavljanje erozije obale reke rezultiraće povećanim protokom reke u operativnoj fazi. Takođe, nepravilno odlaganje iskopanog materijala i građevinskog otpada može negativno uticati na podzemne i površinske vode. Pravilno organizovano odlaganje otpada je obavezan uslov za Projekat.
kvalitet vazduha,	nizak	Privremeni uticaj. Kvalitet lokalnog vazduha može da bude umereno i privremeno pogoršan usled prašine pri prevozu građevinskih materijala i kamionima i povišenog nivoa azotoksida (NO _x) i sumpor-oksida (SO ₂) iz izduvnih gasova građevinske opreme. Uticaj se može ublažiti poštovanjem procedura GEMM (Opšte mere ublažavanja uticaja na životnu sredinu)
flora i fauna (zaštićene oblast ii vrste),	nizak	Tokom radova može se doći do minimalanog gubitka ili oštećenja vegetacije i gubitka, oštećenja ili poremećaja faune. Projektni radovi dovešće do povećane potrošnje energije i sirovina, stvaranja otpada i emisije zagađivača. Uticaji se mogu nadoknaditi ili ublažiti pomoću GEMM procedura i obavezom posedovanja važećih dozvola za zaštitu životne sredine od strane dobavljača materijala. Neće biti negativnih uticaja na zaštićena područja.
buka i vibracije,	nizak	Tokom faze sanacije postoji samo ograničen privremeni uticaj. Mere ublažavanja podrazumevaju postavljanje panela za zaštitu od buke na mestima gde aktivnosti planiranja ne ostvaruju željeni efekat. Uticaj se može ublažiti poštovanjem GEMM procedura.
kvalitet zemljišta,	nizak	Do zagađenja tla može doći usled:: Drenaže iskponog materijala, prosipanja opasnih i toksičnih hemikalija. Uticaj se može ublažiti poštovanjem GEMM procedura
gubitak površinskog sloja zemljišta	nizak/ zanemarljiv	Gubitak površinskog sloja zemljišta zbog privremenih pristupnih puteva i radnih površina, degradacija pejzaža
otpad	nizak	Opasnost po zdravlje i uticaj na životnu sredinu mogu biti izazvani neadekvatnom praksom upravljanja otpadom. Uticaj se može ublažiti poštovanjem GEMM procedura.
kulturna i dobra	nizak/zanemarljiv	U slučaju kada se nepravilno sprovode redovne aktivnosti popravke / rekonstrukcije može doći do ometanja kulturnih i verskih lokaliteta. Uticaj se može izbeći sprovođenjem mera vezanih za ESMP.
kumulativni uticaji itd.	umeren	Privremeni radovi na popravci / rekonstrukciji mogu dovesti do neznatnog povećanja nivoa buke i zagađivača vazduha, samo tokom radova.
Zdravlje i bezbednost zajednice	umeren	Rizik po zdravlje i bezbednost u zajednici (ESS4). Glavni rizici vezani za zdravlje i bezbednost u zajednici odnose se na potencijalne rizike u saobraćaju i bezbednosti na putevima za radnike, pogodene zajednice i korisnike saobraćaja tokom trajanja projekta. Ovi rizici uglavnom proizilaze iz povećanog prometa na putevima od i do lokacija za preuzimanje i deponovanje koje će izvođači koristiti tokom građevinskih radova. Može doći do povećanog rizika od opasnih materija, uključujući neeksplodirana ubojita sredstva

Uticaj	Značaj	Komentar
		(NUS), mine i minsko-eksplozivne uređaje, što će se adekvatno rešavati pripremom postupka u slučaju pronalaska neeksploziranih ubojitih sredstava i mina. Zdravstveni i bezbednosni rizici usled priliva radnika ili ljudi koji pružaju usluge podrške na određenim lokalitetima su neznatni, dok se rodno zasnovano nasilje (RZN) ili seksualno iskorištavanje i zlostavljanje dece ili pojave zaraznih bolesti ne očekuju tokom projekta.
Bezbednost osoblja	nizak	Opasni radni uslovi, kao što su buka, prašina, nebezbedno kretanje mašinerije itd., mogu ugroziti bezbednost radnika na građevinskim poslovima.
Opšta populacija	nizak	Radovi oko naseljenih područja uglavnom se sastoje od nadogradnje postojećeg nasipa; Zona radova je uglavnom nenaseljena i koristi se za poljoprivredu. Očekuju se manji uticaji na opšte poljoprivredne aktivnosti oko projektnog područja.

Mogući negativni efekti kao posledica privremenih građevinskih aktivnosti sastoje se između ostalog od: oštećenja prilaznih puteva, buke, stvaranja otpada i prašine; emisije gasova; potencijalno zagađenje tla i vode; kratkotrajni poremećaji ekosistema; kratkotrajno ometanje susednih naselja kroz različite projektne i operativne aktivnosti. Objekti/prostorije izvođača mogu biti potencijalni izvor privremenih negativnih uticaja.

Biće uspostavljen žalbeni mehanizam kako bi se osiguralo da se na sve žalbe lokalnih zajednica postupa na odgovarajući način, kao i da se sprovode sve korektivne mere. Svaki podnositelj žalbe biće obavešten o ishodu. Mehanizam će se primenjivati na sve žalbe pogodjenih strana, a obrazac za podnošenje pritužbe priložen je u Aneksu 3 i biće dostupan u mesnim zajednicama.

Uspostaviće se posebni žalbeni mehanizam za zaposlene kojim će se rešavati problemi na radnom mestu. Ovaj mehanizam će sadržati procedure za podnošenje žalbi radnika na projektu, vremenski okvir za dobijanje odgovora ili povratne informacije i korake za upućivanje na viši nivo, kao i politike koje se odnose na transparentnost, poverljivost i zabranu retribucije.

Mehanizam treba da predviđa proceduru koja najmanje:

- Određuje kome zaposleni treba da podnese pritužbu;
- Definiše vremenski okvir koji je dozvoljen za rešavanje pritužbi;
- Omogućuje zaposlenom upućivanje na viši nivo unutar organizacije ako žalba nije rešena na nižem nivou;
- Uključuje pravo na zastupanje;
- Garantuje nepovratnu praksu;
- Ne ometa pristup drugim administrativnim ili pravnim lekovima koji su dostupni zakonom ili kroz postojeće postupke za rešavanje sporova, ako žalba nije rešena u organizaciji;
- Omogućuje podnošenje i rešavanje anonimnih žalbi.

3.4. Potencijalni uticaji na vode / močvare

Tokom izvođenja radova očekuju se lokalizovani uticaji, koji su rezultat povećane zamućenosti i poremećenog toka reke. Poremećaj toka reke se očekuje po završetku radova, a zaštićeni nasip više neće odstupati što će dovesti do povećanog protoka vode, pogotovo tokom visokog vodostaja. Nizak vodostaj na projektnom delu se javlja od juna do novembra, a visok vodostaj od marta do juna.

Prilikom rekonstrukcije / izgradnje zaštitnog nasipa na reci Savi na području kod Martinca postoji mogućnost zagađenja vode, kao posledica otpadnih voda sa gradilišta, izливanja goriva i ulja iz građevinske mehanizacije i nekontroliranog protoka sanitarnih voda sa gradilišta i lokacije/objekta Izvođača na gradilištu.

Što se tiče mogućih zagađenja po završetku radova, ona mogu biti samo slučajna. Ukoliko se dogode, primenjivaće se procedure za takve situacije kako je definisano od strane Ministarstva unutrašnjih poslova i Zakonom o vodama.

Do izlivanja goriva i ulja uglavnom može doći unutar gradilišnog kampa Izvođača /površina gde se održava i čisti oprema i građevinska mehanizacija. Otpadne vode treba da se tretiraju u separatorima odgovarajuće veličine pre ispuštanja.

Ukoliko dođe do izvlivanja unutar projektnog područja, izvođač je dužan da izvrši sanaciju nanošenjem upijajućih materijala, poput upijajućih prostirki / tkanina ili peska, kao i da ukloni sloj kontaminirane zemlje i odloži je na odobreno mesto, u u skladu sa zakonom.

4. MERE ZA UBLAŽAVANJE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Ovaj dokument predstavlja ESMP specifičan za lokaciju, koji je pripremio ESSS i potreban je za svaki pod-projekat u okviru SDIP. ESMP specifičan za lokaciju je akcioni plan u kome se precizira koje su preporuke i alternative iz izveštaja o proceni uticaja na životnu sredinu usvojene i primenjene. Može se izraditi kao deo izvođačkog projekta ili kao samostalni dokument. On omogućuje uključivanje relevantnih faktora zaštite životne sredine u celokupni dizajn projekta i povezuje projekat sa drugim relevantnim ekološkim i socijalnim standardima.

4.1. Procene troškova

Opseg propisanih mera ublažavanja uticaja za predmetne projektne radove je u skladu sa dobrim ekološkim praksama i njihova primena će imati zanemarljiv uticaj na ukupne troškove radova.

Izvođač je u obavezi da u ukupne troškove uvrsti i troškove sprovođenja mera za ublažavanje uticaja na životnu sredinu. Izvođač mora da dostavi kratku izjavu kojom potvrđuje:

- da su uslovi ESMP-a uračunati u cenu ponude,
- da Izvođač u svom timu ima kvalifikovanu osobu koja će biti odgovorna za zahteve za poštovanje zahteva ESMP-a vezanih za životnu sredinu
- da će Izvođač i njegovi podizvođači poštovati nacionalno zakonodavstvo Republike Srbije i zahteve Zajmodavca..

4.2. Mere za ublažavanje uticaja

4.2.1. Opšte

Ovaj odeljak prikazuje potencijalne uticaje na pod-projekte SDIP-a na životnu sredinu i socijalna pitanja.

4.2.2. Uticaji na životnu sredinu i socijalna pitanja i odgovarajuće mere ublažavanja

Erozija kosina nasipa

Uticaj - Zemljani radovi tokom aktivnosti pod-projekta mogu izazvati negativne uticaje u formi erozije na kosinama nasipa, prašine, buke i vibracija koje mogu uzneniravati lokalno stanovništvo..

Mere ublažavanja - Iskopavanje i / ili popunjavanje će se izvesti tako da kosina nasipa bude u okviru služnosti puta. Izvođač radova treba da koristi mere zaštite od erozije, kao što je revegetacija uznemirenih područja. Izvođač je dužan da obnovi površine koje su očišćene a koje nisu bile predmet sanacije / rekonstrukcije putem revegetacije ili odgovarajućih površinskih tretmana što je pre moguće, nakon završetka aktivnosti.

Povećano stvaranje zagađenja - snabdevanje materijalom

Uticaj - Projektni radovi dovešće do povećane potrošnje energije i sirovina, stvaranja otpada i emisije zagađivača.

Mere ublažavanja – Tokom snabdevanja materijalom obezbediti da proizvodna postrojenja angažovana od strane Izvođača poseduju važeće dozvole i usklađenost sa zahtevima zaštite životne sredine, zaštite zdravlja i bezbednosti ljudi.

Potencijalno zagađenje vazduha - Prašina

Uticaj - Mogući izvori zagađenja vazduha biće prašina usled aktivnosti održavanja, kretanja mašina i drugih izvora. Radovi na sanaciji / rekonstrukciji uključuju lomljenje, kopanje, drobljenje, transport i odlaganje malih količina suvih materijala. Na lokalnom nivou, kvalitet vazduha može biti umereno i privremeno pogoršan usled prašine iz građevinskog saobraćaja i povišenog nivoa azot-oksida (NO) i sumpor-oksida (SO) iz građevne opreme. Prašina se može taložiti na vegetaciju, usevima, građevinama i zgradama.

Mere ublažavanja - Prskanje vodom je glavni način kontrole prašine. Voda je u svakom slučaju potrebna radi dodavanja materijalima tokom radova na sanaciji / rekonstrukciji.

Potencijalni uticaji na vodu

Impact - Tokom izvođenja radova očekuju se lokalizovani uticaji, koji su posledica povećane zamućenosti i poremećaja toka reke; tokom izvođenja projekta mogu se pojaviti slučajni uticaji vode sa mesta odvodnjavanja, prelivanja iz područja održavanja opreme i otpadnih sanitarnih voda iz radnih kampova. Potencijalna zagađenja tokom rada mogu biti samo slučajna. Ukoliko se dogode, primenjujuće se procedure za takve situacije kako je definisano od strane Ministarstva unutrašnjih poslova i Zakonom o vodama.

Mere ublažavanja - Na lokaciji će se uspostaviti odgovarajuće mere za kontrolu erozije i sedimenata (npr. bale sena i / ili ograde od nanosa) kako bi se sprečilo pomeranje sedimenta i time prekomerna zamućenost u obližnjim potocima i rekama. Izlivanje goriva i maziva može se pojaviti na radnom kampu izvođača kroz održavanje i pranje opreme i radnih vozila. Tokom normalnih aktivnosti, ove oblasti treba da budu opremljene gravitacionim separatorom odgovarajuće veličine. U slučaju da dođe do izlivanja, Izvođač mora da upotrebi upijajuće materijale kao što su upijajuće prostirke / tkanine, pesak kao i da ukloni sloj kontaminirane zemlje i odloži je na odobreno mesto, u skladu sa Zakonom o vodama.

Izvođač radova treba da izradi plan upravljanja otpadom za projekat. Mere ublažavanja treba, između ostalog, sadrže obaveze izvođača da:

- Pronađe lokaciju za odlaganje smeća / otpada najmanje 500 m od rezidencijalnog područja kako ljudi ne bi bili pogodjeni mirisom koji bi mogao nastati anaerobnim raspadanjem otpada na mestima za odlaganje otpada. Ogradi mesto za odlaganje otpada ogradom i posadi drveće kako bi se sprečio ulazak deci u to područje. Sakupi i ukloni sav čvrsti otpad biće iz radnih kampova i odlaže ga na lokacijama za odlaganje otpada.
- U slučaju da se ulje i mast ostave za ponovnu upotrebu u jami obloženoj najmanje 60 cm, vodi računa da jama bude locirana na najnižem kraju lokacije i daleko od stambenih područja.
- U slučaju punjenja nižih područja otpadom, obezbedi da se nivo poklapa sa okolnim područjima. U ovom slučaju treba voditi računa da se ta niža područja ne koriste za skladištenje kišnice

Održavanje opreme i dotakanje goriva

Uticaj - održavanje opreme i sipanje goriva mogu prouzrokovati kontaminaciju tla i vodotoka, uključujući podzemne vode, ukoliko se mazivima, gorivom i razređivačima rukuje nepravilno i neoprezno..

Mere ublažavanja - Da bi se izbegla šteta u prirodnom okruženju, potrebno je obezbediti pravilno rukovanje mazivima, gorivima i razređivačima tokom održavanja opreme.

Zdravlje i bezbednost na poslu

Uticaj - Rizično radno okruženje može negativno uticati na građevinske radnike zbog prisustva velike buke, prašine, nebezbednog kretanja mašina i sl.

Mere ublažavanja - Izvođač radova će upoznati svoje radnike sa zdravstvenim i bezbednosnim pitanjima i tražiti od radnika da koriste lični zaštitni pribor i opremu. Izvođač mora da obezbedi da svi operatori teških ili opasnih mašina budu pravilno obučeni / sertifikovani, a takođe i osigurani. Izvođač mora da obezredi sredstva za prvu pomoć, brzu dostupnost obučenog medicinskog osoblja i hitni transport do najbliže bolnice za prijem hitnih slučajeva..

Buka

Uticaj - Buka izazvana radovima na sanaciji / rekonstrukciji imaće samo privremeni uticaj. Iako su samo privremeni i uglavnom umereni, ukoliko se ne ublaže, uticaji buke u blizini stambenih područja mogu prouzrokovati negativan uticaj na zdravlje.

Mere ublažavanja - U osetljivim područjima (škole, parkovi prirode, bolnice) Izvođač će voditi posebnu brigu o emisiji buke, strogo poštujući zahteve ESMP-a. U slučaju kada nivo buke bude iznad dozvoljenog nivoa, primerene mere za ublažavanje podrazumevajuće postavljanje panela za zaštitu od buke. Trebalo bi preduzeti aktivnosti na podizanju svesti i kao i administrativne mere da bi se osiguralo pravilno održavanje vozila. U slučaju prekoračenja granice buke za osetljiva područja, Izvođač radova treba da postavi privremene štitnike kako bi se sprečilo slobodno širenje buke na osetljive receptore.

Na osnovu preliminarne procene, ključne mere ublažavanja preporučene u okviru ovog Plana upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima (ESMP) su:

- Identifikovati i locirati u projektnim planovima sve osetljive prirodne resurse u projektnom području, uključujući, ali ne ograničavajući se, na delove prirodnog staništa, kolonije ptica i močvarna područja, jedinstvene biljne zajednice itd. (konsultovanje sa lokalnim vlastima za zaštitu prirode).
- Identifikovati lokalne pristupne puteve kroz i oko obrađene zemlje i pašnjaka.
- Svesti na minimum zahteve za privremenu ili trajnu izmenu zemljišta izvan služnosti nasipa.
- Kopanje materijala za nasipe treba da se odvija samo u obeleženim navigacionim kanalima da bi se smanjilo uništavanje staništa riba.
- Obezbediti zone preliminarnog prikupljanja otpada koje neće prouzrokovati štetu na vegetacijskom pokrovu i drugim komponentama životne sredine.
- Prevoz i odlaganje građevinskih betonskih ostataka i prljavštine na odobrenim stazama i deponijama.
- Pažljivo odrediti pristupne puteve / radne površine i sprečiti njihovo širenje.
- Vršiti obnovu prilaznih puteva i radnih površina po završetku radova (grabuljanje zemlje i postavljanje plodnog gornjeg sloja itd.).
- Koristiti zatvorene / natkrivene kamione za prevoz građevinskog materijala.
- Očistiti okolno područje od prašine prskanjem vodom, uklanjanjem suvišnih materijala i čišćenjem mesta nakon završetka aktivnosti.
- Obnoviti original stanje pejzaža nakon završetka građevinskih i radova na sanaciji / rekonstrukciji.
- Organizovati neophodne mere očuvanja (uspostaviti zaštitne zone, zaobići ta područja tokom transporta i drugo).
- Prestati sa radovima čim se nađu istorijski i kulturni spomenici tokom zemljanih radova i pružiti relevantne informacije Državnoj agenciji za zaštitu istorijskih i kulturnih spomenika.
- Obaviti srednjoročne i završne inspekcije projekata na lokacijama tokom radova na izgradnji i sanaciji / rekonstrukciji.

Radni rizici

Uticaji - Radnici mogu biti pod nepovoljnim uticajem zbog nezadovoljstva radnim uslovima, percipiranog lošeg postupanja i zapošljavanja trećih lica.

Mere ublažavanja – Uspostavljanje žalbenog mehanizma za radnike na projektu. Radnik na projektu ima pravo da daje predloge, primedbe i informacije koje se tiču zdravlja i zaštite na radu. Radnik može odbiti da radi ako mu je ugrožen život ili bezbednost ili ako nisu preduzete odgovarajuće mere za obezbeđenje zdravlja i zaštite na radu. Radnici na projektu treba da budu informisani o raspoloživim mehanizmima za podnošenje pritužbi u vezi sa njihovim zaposlenjem ili angažovanjem. Ugovorne strane treba da pokažu spremnost za primenu ovih mehanizama, čak i ako takav zahtev nije propisan zakonom te zemlje.

Pre započinjanja radova, izvođači će morati da pripreme i dostave na odobrenje planove sprovođenja specifične za gradilište (SSIP), konkretno:

- plan upravljanja otpadom i otpadnim vodama
- plan upravljanja skladištenjem nafte i goriva
- plan upravljanja rečnim radovima
- plan upravljanja gradilišnim kampom
- plan ponovnog pošumljavanja
- Plan reagovanja u hitnim slučajevima

Sledeća tabela prikazuje plan ublažavanja uticaja za SDIP potprojekt Martinci i zamišljen je kao kontrolna lista kako bi se osiguralo sprovođenje relevantnih mera ublažavanja u odgovarajućim fazama projekta.

Izvođači su dužni da upoznaju svoje radnike sa merama zaštite životne sredine i socijalnih pitanja navedenim u predmetnom dokumentu ESMP.

PROGRAM ZA INTEGRISANI RAZVOJ KORIDORA REKE SAVE I DRINE (SDIP)
Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima - ESMP

4.3. Plan ublažavanja za SDIP pod-projekat MARTINCI

Faza	Problem/ uticaj aktivnosti	Mere ublažavanja	Odgovorno lice	Komentar
pre izgradnje	EIA i priprema tenderske dokumentacije			
	Tenderska dokumentacija pripremljena uz upotrebu ovog ESMP-a u prevedenoj verziji	Tendersku dokumentaciju mora da prati primerak plana ublažavanja i praćenja ESMP-a na srpskom jeziku, koji će biti uključen u zaštitne klauzule Tehničkih specifikacija u ugovorima i obavezi da se poštuju uslovi Zajmodavca.	JUP Poslodavac JVP "Vode Vojvodine"	
Planiranje / Projektovanje	Osigurati poštovanje odgovarajućeg zakonodavstva u oblasti građevinarstva	Dobijanje građevinske dozvole; priprema smernica za upravljanje vodama ako se pod-projekti izvode u blizini površinskih vodotokova	Podnositelj zahteva	
Planiranje / Projektovanje	Potencijalne štete na postojećoj infrastrukturi i objektima, posebno podzemnim instalacijama (vodovod i kanalizacija i sl.), što dovodi do ometanja u pružanju usluga potrošačima.	Precizno lociranje položaja infrastrukturnih objekata i podzemnih instalacija na lokaciji radova u saradnji sa relevantnim institucijama na svim nivoima vlasti.	Podnositelj zahteva u saradnji sa projektantima i predstvincima relevantnih institucija lokalne samouprave.	
Planiranje / Projektovanje	Povećana mogućnost zapošljavanja i veći prihodi u lokalnoj zajednici.	Prednost pri zapošljavanju dati kvalifikovanom lokalnom stanovništvu	Izvođač radova	Probleme treba regulisati kroz tendersku dokumentaciju.
	Obaveza objavljivanja rezultata arheoloških iskopavanja	Potrebno je obezbititi sredstva za skladištenje, objavljivanje i predstavljanje predmeta koja budu pronađeni, arheološki iskopani i istraženi, kao i dokumentovani i sačuvani radi naučne i stručne prezentacije sadržane u investicionom projektu	Investitor JP "Vode Vojvodine"	
IZGRADNJA	Snabdevanje materijalom			

PROGRAM ZA INTEGRISANI RAZVOJ KORIDORA REKE SAVE I DRINE (SDIP)
Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima - ESMP

Faza	Problem/ uticaj aktivnosti	Mere ublažavanja	Odgovorno lice	Komentar
	Jama za vađenje peska i šljunka / poremećaj korita reke Save / kvalitet vode / poremećaj ekosistema	Korišćenje postojeće jame za vađenje ili kupovina materijala na licenciranim lokacijama za separaciju; obaveza službenog odobrenja ili važeće dozvole za rad. Nakon eksploatacije osigurati sanaciju jame za vađenje.	Izvođač radova na vađenju peska i šljunka ili separaciji	navesti u tenderskoj dokumentaciji - Uslovi za odabir podizvođača za nabavku materijala
IZGRADNJA	Prevoz materijala			
	Prašina, isparenja	Svi kamioni moraju biti pokriveni	Vozač kamiona	a)-d) navesti u tenderskoj dokumentaciji- Tehničke specifikacije izvođenja radova
	Kamen, prašina	Tovar na kamionu mora biti mokar ili pokriven	Vozač kamiona	
	Pesak i šljunak, prašina	Tovar na kamionu mora biti mokar ili pokriven	Vozač kamiona	
IZGRADNJA	Gradilište			
	Potencijalno zagađenje vode i tla zbog nepravilnog skladištenja, upravljanja i upotrebe materijala	Organizacija i pokrivanje prostora za skladištenje materijala; izolacija betonskih radova na vodotoku pomoću zapečaćenih oplata ili pokrova; izdvajanje površina za pranje mešalica i druge opreme od vodotoka. Odrediti područja za pranje gde se voda ne izliva direktno u vodotok	Izvođač gađevinskih radova	
	Zagađenje vode i tla zbog nepravilnog odlaganja otpadnih materija	Odlaganje otpadnog materijala na mesto koje je zaštićeno od ispiranja; označavanje tog mesta u planu lokacije; ako to mesto nije na lokaciji, onda na ovlašćenoj deponiji	Izvođač gađevinskih radova	
	Zagađenje vode i tla zbog nepravilnog odlaganja otpadnih materija	Skladištenje otpada prema najboljoj međunarodnoj praksi (Opštne smernice IFC EHS). Primena dodatnih mera za skladištenje opasnog otpada (kao što su upotreba sekundarnog skladišta, ograničavanje pristupa, upotreba LZP), ukoliko je to neophodno kako bi se sprečio	Izvođač gađevinskih radova	

PROGRAM ZA INTEGRISANI RAZVOJ KORIDORA REKE SAVE I DRINE (SDIP)
Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima - ESMP

Faza	Problem/ uticaj aktivnosti	Mere ublažavanja	Odgovorno lice	Komentar
		negativan uticaj na građevinsko osoblja, životnu sredinu i javnost. Upotreba i označavanje određenih kontejnera za sakupljanje otpada i skladišnih prostora za različite vrste otpada.		
	Potencijalno zagađenje tla i vode zbog nepravilnog održavanja opreme i dopuna goriva	Primeniti najbolju inženjersku praksu za bezbedno skladištenje i rukovanje mazivima, gorivom i razređivačima; osigurati pravilnu dopunu goriva i održavanje opreme; prikupiti sav otpad i odložiti u odobreno postrojenje za preradu otpada	Izvođač gađevinskih radova	
	Zagađenje vode i tla zbog nepravilnog odlaganja otpadnih materija	Prevoz otpada u obeleženim vozilima dizajniranim za konkretnu vrstu otpada kako bi se umanjio rizik od ispuštanja materijala (opasnih i neopasnih materijala) i ostataka. Obuka vozača za rukovanje i odlaganje tereta i dokumentovanje prevoza koje opisuje prirodu otpada i njegov stepen opasnosti.	Izvođač	
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	Zagađenje tla, podzemnih i površinskih voda uljima i mazivima zbog lošeg održavanja i popravki opreme i dopuna goriva na gradilištu.	Izbegavajte servisiranje i dopunu goriva na lokaciji. Za vreme dopune i održavanja na gradilištu koristite zaštitne folije. Obezbedite upijajući materijal u slučaju izlivanja goriva. Upravljanje korištenim nauljenim materijalima i agentima vrši se u skladu sa izveštajem o upravljanju otpadom. Postupci u slučajevim izlivanja ulja i maziva. Pripremiti i sprovesti plan organizacije gradilišta koji uključuje mere dobre građevinske prakse. Mere iz dokumenata o upravljanju vodama i mere iz izveštaja o upravljanju otpadom.	Izvođač	Probleme treba regulisati kroz ugovor o izvođenju radova
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	Zagađenje vode i tla zbog neadekvatnog odlaganja komunalnog, inertnog i opasnog otpada.	Na lokacijama na gradilištu postavljaju se tipični kontejneri za čvrsti komunalni otpad; Prihvatanje sakupljenog komunalnog otpada i njegovo odlaganje od strane ovlašćenih institucija; Frakcije opasnog otpada (upotrebljena otpadna ulja, zauljena ambalaža, bitumenski otpad, otpadna transformatorska ulja, otpadne azbestno-cementne cevi itd.) - sakupljaju se odvojeno u tipične posude ili metalne	Izvođač	Probleme treba regulisati kroz ugovor o izvođenju radova

PROGRAM ZA INTEGRISANI RAZVOJ KORIDORA REKE SAVE I DRINE (SDIP)
Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima - ESMP

Faza	Problem/ uticaj aktivnosti	Mere ublažavanja	Odgovorno lice	Komentar
		<p>bačve koje se moraju predate subjektima koji su ovlašćeni za upravljanje opasnim otpadom;</p> <p>Ponovna upotreba i recikliranje otpada kad god je to moguće.</p> <p>Zabranjeno je spaljivanje otpada na otvorenom i na lokaciji.</p> <p>Radnje u skladu sa izveštajem o upravljanju otpadom.</p>		
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	Potencijalno zagađivanje tla i vode zbog ispuštanja otpadnih sanitarnih voda na gradilištu	Postavljanje ekoloških toaleta za radnike	Izvođač	Probleme treba regulisati kroz ugovor o izvođenju radova
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	Stanovništvo pod povećanim rizikom od saobraćajnih nezgoda i uticaja građevinskih radova	<p>Obezbediti odgovarajuće znakove upozorenja, osvetljenje, zaštitnu ogradu itd.</p> <p>Poštovanje saobraćajnih pravila.</p> <p>Očistiti građevinski otpad i tokom faze izgradnje i nakon završetka radova pri zatvaranju gradilišta.</p> <p>Obezbediti sanitetski materijal i pomoći na gradilištu kroz institucionalne i administrativne dogovore sa opštinskim bolnicama.</p> <p>Sprovodenje plana organizacije gradilišta.</p>	Izvođač	Probleme treba regulisati kroz ugovor o izvođenju radova
	Moguće zagađenje vazduha, vode i tla; prašine, izduvni gasovi, prolivanje goriva i maziva	<p>Primena najbolje inženjerske prakse za bezbedno skladištenje i rukovanje mazivima, gorivom i razređivačima; osigurati pravilnu dopunu goriva i održavanje opreme; prikupiti sav otpad i odložiti u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom („Službeni glasnik RS“ br. 36/09, 88/10, 14/16);</p> <p>Organizovati i pokrивati prostore za skladištenje materijala; izbor područja za pranje gde se otpadna voda ne izliva slobodno ili indirektno u vodotok (reku Savu);</p> <p>odlaganje otpadnog materijala na mesto zaštićeno od ispiranja.</p>	Izvođač radova na održavanju	
	Mogućnost pronalaska arheološkog nalazišta	Ako se nađe arheološko nalazište, Izvođač će odmah obustaviti radove i obavestiti ZZSK	Izvođač građevinskih radova (Periodično praćenje IPCM, ako je primenljivo)	

PROGRAM ZA INTEGRISANI RAZVOJ KORIDORA REKE SAVE I DRINE (SDIP)
Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima - ESMP

Faza	Problem/ uticaj aktivnosti	Mere ublažavanja	Odgovorno lice	Komentar
	Bezbednost radnika	Obezbediti radnicima bezbednosna uputstva i zaštitnu opremu; organizacija bezbednog zaobilaženja saobraćaja	Izvođač građevinskih radova	
	Zdravlje i bezbednost zajednice	<p>Priprema svih pripadajućih delova građevinskog plana upravljanja zaštitom na radu (zdravlje i bezbednost na radu, plan bezbednosti u zajednici, plan upravljanja saobraćajem, plan bezbednosti opasnih materija, program obuke, pripremljenost i reagovanje u vanrednim situacijama itd.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Plan reagovanja u slučaju izlivanja, – Plan reagovanja u slučaju požara (opasnosti od požara i eksplozije, identifikovati rute evakuacije); – Plan reagovanja u slučaju saobraćajnih nezgoda – Planovi za spremnost i reagovanje u slučaju kolapsa struktura – Plan spremnosti i reagovanja u slučajevima poplava – Plan spremnosti i reagovanja u slučaju pronalaska neeksplodiranih ubojnih sredstava (koji će uključivati postupke u slučaju pronalaska neeksplodiranih ubojnih sredstava; <p>Minimalni sadržaj planova - Organizaciona struktura, odgovornosti, komunikacija, procedure, obuka, resursi.</p> <p>Kada to zahteva nacionalno zakonodavstvo, izvođač je dužan da se konsultuje sa relevantnim institucijama / ministarstvima i dobije odobrenje za ove planove.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kodeks ponašanja radnika na obezbeđenju i podizanje svesti - Izbegavanje radova noću kada je buka najglasnija. Izbegavanje radova noću i upotrebu teške mašinerije od 22:00 do 6:00 u blizini stambenih područja. - Bez upotrebe bučne mašinerije na manje od 50m od stambenih područja i u blizini ustanova. Radove obavljati ručno. - Dobro održavanje i pravilan rad građevinskih mašina radi smanjenja stvaranja buke. 	Izvođač građevinskih radova	

PROGRAM ZA INTEGRISANI RAZVOJ KORIDORA REKE SAVE I DRINE (SDIP)
Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima - ESMP

Faza	Problem/ uticaj aktivnosti	Mere ublažavanja	Odgovorno lice	Komentar
		<ul style="list-style-type: none"> - Gde je to moguće, vršiti radove na konstrukciji bez upotrebe mašina - Vršiti redovno održavanje generatora 		
	Rizici vezani za radnu snagu	Radnici mogu da podnesu pritužbe (u vezi sa bezbednošću, neadekvatnog postupanja itd.) putem žalbenog mehanizma.	Izvođač građevinskih radova	
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	Nabavka materijala	Koristiti postojeće kamenolome i postrojenja za proizvodnju betona za snabdevanje materijalom. Koristiti licencirane dobavljače za druge materijale	Izvođač	Pozajmišta iz kojih se koriste materijali i baza za beton moraju imati važeće ekološke dozvole.
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	Prevoz materijala	Korišćenje teretnih vozila sa ceradom i specijalnih vozila u zavisnosti od vrste materijala	Izvođač	Vozači koji prevoze materijal moraju poštovati ograničenja brzine.
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	Uništavanje vegetacijskog pokrova	Obnavljanje vegetacije sađenjem. Primena mera dobre građevinske prakse	Izvođač	Probleme treba regulisati kroz ugovor o izvođenju radova
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	Emisija prašine sa deponije zemljyanog materijala zbog kretanja vozila na makadamskim putevima i izvođenje građevinskih radova	Sabijanje nanetog zemljyanog materijala Prskanje vodom izvora prašine kako bi se smanjio uticaj na okolno stanovništvo i vegetaciju. Kontrola brzine vozila radi manjeg podizanja prašine. Priprema i sprovođenje Plana organizacije gradilišta koji uključuje dobre građevinske prakse	Izvođač	Probleme treba regulisati kroz ugovor o izvođenju radova
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	Emisija gasova i čestica iz vozila, mehanizacije i generatora	Redovno održavanje opreme Izvođač je dužan da dostavi dokaze o tehničkoj ispravnosti vozila u skladu sa propisima o emisiji opasnih gasova. Pripremiti i sprovesti plan organizacije gradilišta koji uključuje mere dobre građevinske prakse.	Izvođač	Probleme treba regulisati kroz ugovor o izvođenju radova

PROGRAM ZA INTEGRISANI RAZVOJ KORIDORA REKE SAVE I DRINE (SDIP)
Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima - ESMP

Faza	Problem/ uticaj aktivnosti	Mere ublažavanja	Odgovorno lice	Komentar
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	Buka tokom rada teške mehanizacije i generatora	Poštovanje radnog vremena gradilišta u skladu sa zakonom. Kućišta generatora moraju biti zvučno zaštićena ako se nalaze u blizini stambenih jedinica. Obezbediti prigušivače za teške mašine. Pripremiti i sprovesti plan organizacije gradilišta koji uključuje mere dobre građevinske prakse.	Izvođač	Probleme treba regulisati kroz ugovor o izvođenju radova
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	Povećana zamućenost vode kao posledica radova	Građevinski radovi bi trebalo da se izvode tako da se ne oštećuju površine i prirodni sadržaji izvan projekta i ne prekidaju ili nepotrebno obustavljaju vodotokovi. Radovi bi trebalo da se izvode po suvom vremenu. Priprema i primena plana organizacije gradilišta	Izvođač	Izvođač
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	Smanjena prohodnost kroz područje na kome se izvode radovi.	Planiranje izmeštanja opreme u vreme kada nije gust saobraćaj; obezbediti alternativni prolaz za pešake i vozila u saradnji sa lokalnim vlastima ili obezbediti siguran prolaz kroz gradilište; Izbegavati puteve kroz naseljena područja, posebno u blizini škola i bolnica; pripremiti i sprovesti plan organizacije gradilišta koji uključuje mere dobre građevinske prakse.	Izvođač	Probleme treba regulisati kroz ugovor o izvođenju radova
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	Rizik od povreda na radu.	Zahtevati od svih radnika da se pridržavaju mera zaštite na radu; Obezbediti zaštitnu opremu; Postaviti znakove upozorenja na gradilištu; Pripremiti i sprovesti plan organizacije gradilišta i plan mera zaštite na radu.	Izvođač	Probleme treba regulisati kroz ugovor o izvođenju radova
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	Ostaci građevinskog materijala nakon zatvaranja privremenih gradilišta	Potrebno je ukloniti sa lokacije sve ostatke materijala koji ostanu nakon zatvaranja privremenih gradilišta i reciklirati / ponovo upotrebiti gde je to moguće. Svi ostaci moraju se odlagati na način koji neće biti štetan po životnu sredinu; to treba da rade kompanije koje imaju dozvole za obavljanje takvih radova	Izvođač	Probleme treba regulisati kroz ugovor o izvođenju radova.

PROGRAM ZA INTEGRISANI RAZVOJ KORIDORA REKE SAVE I DRINE (SDIP)
Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima - ESMP

5. AKTIVNOSTI PRAĆENJA ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE I SOCIJALNIH PITANJA

Direkcija za vode/JUP i PSC će pratiti ukupni učinak zaštite životne sredine tokom sprovođenja projekta. Za svaki SDIP pod-projekat će postojati ESMP dokument specifičan za lokaciju, koji će sadržati plan praćenja i kontrolne liste.

Plan praćenja navodi parametre koji će se pratiti za svaku komponentu zaštite životne sredine, uključujući lokacije koje se prate i trajanje aktivnosti praćenja. Plan praćenja takođe navodi važeće standarde i odgovornosti u smislu sprovođenja i praćenja.

Pored kritičnih lokacija koje su definisane u toku faze projektovanja, praćenje stanja životne sredine će se takođe vršiti na samom gradilištu i bilo kom drugom delu zone radova za koji se utvrdi da je relevantan u toku izvođenja radova.

Smernice Svetske Banke u vezi sa zaštitom životne sredine kod praćenja projekata, uključujući i socijalno-ekonomske i zdravstvene aspekte, date su u Priručniku o proceni uticaja na životnu sredinu - Izdanje 14, Praćenje i nadzor aktivnosti zaštite životne sredine (iz juna 1996. godine).

Program praćenja projekta obuhvata uticaj na kvalitet površinskih i podzemnih voda, poremećaje značajnih ekoloških staništa uključujući rečne priobalne ekosisteme, zatim nenajavljenе inspekcije u toku izvođenja radova u cilju utvrđivanja poštovanja propisa iz oblasti zaštite životne sredine, završnu inspekciju nakon završetka radova da bi se potvrdilo da je stanje zadovoljavajuće, kao i ocenu stanja lokacije gradilišta pre početka i nakon završetka radova, kako bi se utvrdilo da nema gubitaka u smislu prirodnih vrednosti.

Elementi programa praćenja učinka zaštite životne sredine:

Ciljevi

Indikatori vezani za uticaje projekta i mera za ublažavanje uticaja

Mereni parametri

Institucionalne odgovornosti, trajanje

Izveštavanje

Troškovi i finansijske odredbe

U sledećoj tabeli su date aktivnosti praćenja i odgovornost kod sprovođenja predloženih mera ublažavanja uticaja na životnu sredinu, u toku realizacije SDIP pod-projekta Martinci.

PROGRAM ZA INTEGRISANI RAZVOJ KORIDORA REKE SAVE I DRINE (SDIP)
Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima - ESMP

5.1. Plan praćenja SDIP pod-projekta MARTINCI

Faze	Koji parametar će se pratiti?	Gde bi trebalo vršiti praćenje parametra?	Kako bi trebalo pratiti parametar? / vrsta opreme za praćenje	Kada bi trebalo vršiti praćenje parametra? (frekvencija merenja ili stalno)	Zašto bi trebalo vršiti praćenje parametra? (opciono)	Institucionalna odgovornost
						Sprovodenje
GRAĐEVINSKI RADOVI				Snabdevanje materijalom		
Kamenolom	Posedovanje službenog odobrenja ili važeće (operativne) licence	kamenolom	uvid u dokumentaciju	pre početka radova	uskladenost postrojenja sa zaštitom životne sredine i zaštitom zdravlja i bezbednosti na radu	Upravnik kamenoloma / nadzor
Jama za vađenje peska i šljunka	Posedovanje službenog odobrenja ili važeće (operativne) licence	jama za vađenje peska i šljunka	uvid u dokumentaciju	pre početka radova	uskladenost postrojenja sa zaštitom životne sredine i zaštitom zdravlja i bezbednosti na radu	Upravnik lokacije za vađenje peska i šljunka ili postrojenja za separaciju / nadzor
GRAĐEVINSKI RADOVI				Prevoz materijala		
Kamen	teret na kamionu ili pokriven pokvašen	mesto rada	nadzor	nenajavljene inspekcije tokom rada, barem jednom nedeljno	smanjenje saobraćaja remećenja	Izvođač radova, Nadzor
Pesak i šljunak	teret na kamionu ili pokriven pokvašen	mesto rada	nadzor	nenajavljene inspekcije tokom rada, barem jednom nedeljno		Izvođač radova, Nadzor
Upravljanje saobraćajem	hours and routes selected	mesto rada	nadzor	nenajavljene inspekcije tokom rada, barem jednom nedeljno		Izvođač radova, Nadzor
GRAĐEVINSKI RADOVI				Gradilište		

PROGRAM ZA INTEGRISANI RAZVOJ KORIDORA REKE SAVE I DRINE (SDIP)

Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima - ESMP

Faze	Koji parametar će se pratiti?	Gde bi trebalo vršiti praćenje parametra?	Kako bi trebalo pratiti parametar? / vrsta opreme za praćenje	Kada bi trebalo vršiti praćenje parametra? (frekvencija merenja ili stalno)	Zašto bi trebalo vršiti praćenje parametra? (opciono)	Institucionalna odgovornost
						Sprovodenje
Kulturna dobra i arheološki nalazi	prisustvo arheoloških nalaza u tlu	na i u blizini gradilišta	nadzor zemljanih radova	Arheološki nadzor od strane nadležnog ZZSK-a ako to zahtevaju preduslovi	očuvanje kulturnog nasleđa	Izvođač radova, Nadzor (praćenje), arheološki nadzor
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	degradacija i zagađenje tla	na gradilištu i direktno oko gradilišta	vizuelni nadzor	sedmično	očuvanje zemljišta i sprečavanja zagađenja	Nadzor
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	da li gradilište ispunjava kriterijume iz smernica za dobru građevinsku praksu	na lokaciji izvođenja radova	vizuelni nadzor. Uvid u dokumentaciju	tokom izvođenja radova	uspostavljanje bezbednog radnog okruženja	Nadzor
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	pojava buke i zagađenja vazduha	na lokaciji izvođenja radova	standardna oprema za merenje kvaliteta vazduha i nivoa buke	po prijemu žalbi građana	smanjenje buke i zagađenja vazduha	Izvođač - kompanija koja ima licencu za obavljanje radova na praćenju zaštite životne sredine
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	uništavanje useva, šuma, livada itd.	na lokaciji izvođenja radova i u blizini	vizuelno	po prijemu žalbi građana	sprečavanje uništavanja useva, šuma, livada itd.	Nadzor
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	kontrola radnog vremena	na lokaciji izvođenja radova	vizuelno i upoređivanje sa planom organizacije gradilišta.	po prijemu žalbi građana	poštovanje radnog vremena radnika i ublažavanje socijalnih i uticaja na životnu sredinu	Nadzor
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	upravljanje otpadom tokom izvođenja radova	na lokaciji izvođenja radova	vizuelno i upoređujući sa izveštajem o upravljanju otpadom.	kontinuirano	obezbeđivanje pravilnog upravljanja otpadom	Nadzor

PROGRAM ZA INTEGRISANI RAZVOJ KORIDORA REKE SAVE I DRINE (SDIP)

Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima - ESMP

Faze	Koji parametar će se pratiti?	Gde bi trebalo vršiti praćenje parametra?	Kako bi trebalo pratiti parametar? / vrsta opreme za praćenje	Kada bi trebalo vršiti praćenje parametra? (frekvencija merenja ili stalno)	Zašto bi trebalo vršiti praćenje parametra? (opciono)	Institucionalna odgovornost
						Sprovodenje
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	postojanje zona / lokacija za preliminarno odlaganje otpada	na i u blizini mesta radova	inspekcijski nadzor	tokom građevinskih radova	sprečavanje zagađenja vode i tla zbog nepravilnog odlaganja iskopanog materijala i građevinskog otpada	Izvođač radova, Nadzor
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	ostaci otpada i degradacija tla	na projektnoj lokaciji	vizuelno	po završetku radova	vraćanje lokacije u približno prvobitno stanje, nakon zatvaranja gradilišta	Izvođač radova, Nadzor
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	broj registrovanih nezgoda, postojanje higijenskih uslova za radnike, primena zaštitne opreme na gradilištu	na gradilištu	vizuelno i kroz uvid u registar	kontinuirano tokom izvođenja radova	obezbeđenje odgovarajućih zdravstvenih i bezbednosnih uslova rada i izvođenje radova u skladu sa relevantnim radnim zakonodavstvom	Izvođač radova, Nadzor
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	uticaj na stanovništvo zbog ograničavanja poslovne aktivnosti i prava korišćenja zemljišta	lokalna zajednica	uvid u registar	po prijemu žalbi građana	manji socijalni uticaj	Podnositelj zahteva
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	kvalitet izvršenih radova, kvalitet ugrađenog materijala	na gradilištu	vizuelno praćenje i kroz registar	kontinuirano tokom izvođenja radova i uklanjanja gradilišta	osiguranje adekvatnog kvaliteta izvršenih radova	Nadzor

PROGRAM ZA INTEGRISANI RAZVOJ KORIDORA REKE SAVE I DRINE (SDIP)
Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima - ESMP

Faze	Koji parametar će se pratiti?	Gde bi trebalo vršiti praćenje parametra?	Kako bi trebalo pratiti parametar? / vrsta opreme za praćenje	Kada bi trebalo vršiti praćenje parametra? (frekvencija merenja ili stalno)	Zašto bi trebalo vršiti praćenje parametra? (opciono)	Institucionalna odgovornost
						Sprovođenje
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	jasno razgraničenje pristupnih puteva i radnih mesta radi sprečavanja njihovog širenja	na prilaznim putevima i mestima izvođenja radova	inspekcija, posmatranje	tokom građevinskih radova	sprečavanje gubitka gornjeg sloja tla zbog privremenih pristupnih puteva i radnih površina, degradacije pejzaža	Izvođač radova, Nadzor
	čišćenje pristupnih puteva i radnih mesta nakon završetka građevinskih radova	na prilaznim putevima i mestima izvođenja radova	inspekcija, posmatranje	nakon završetka građevinskih radova		Izvođač radova, Nadzor
	vraćanje krajolika u gotovo izvorno stanje nakon završetka radova i upotrebe kamenoloma	na mestima izvođenja radova i kamenolomu	nenajavljena inspekcija	nakon završetka radova.		JUP Stručnjak za životnu sredinu
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	posipanje vode radi suzbijanja prašine	na prilaznim putevima i mestima izvođenja radova	inspekcija, posmatranje	tokom građevinskih radova	sprečavanje privremenog zagađenja vazduha (prašine) usled prevoza građevinskog materijala i kamionskog saobraćaja	Izvođač radova, Nadzor

PROGRAM ZA INTEGRISANI RAZVOJ KORIDORA REKE SAVE I DRINE (SDIP)

Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima - ESMP

Faze	Koji parametar će se pratiti?	Gde bi trebalo vršiti praćenje parametra?	Kako bi trebalo pratiti parametar? / vrsta opreme za praćenje	Kada bi trebalo vršiti praćenje parametra? (frekvencija merenja ili stalno)	Zašto bi trebalo vršiti praćenje parametra? (opciono)	Institucionalna odgovornost
						Sprovodenje
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	završetak dnevnih građevinskih radova u tačno utvrđeno vreme (npr. rad tokom dana)	na prilaznim putevima i mestima izvođenja radova	inspekcija, posmatranje	tokom građevinskih radova	sprečavanje smetnji i vibracija	Izvođač radova, Nadzor
	merenje nivoa buke (Db)	na i u blizini mesta izvođenja radova	inspekcija	tokom građevinskih radova		Izvođač radova, Nadzor
Sanacija/ Rekonstrukcija/ Popravka	upotreba zaštitne opreme, organizacija obilaznog saobraćaja	na mestu izvođenja radova	inspekcija	tokom građevinskih radova	povećanje bezbednosti osoblja	Izvođač radova, Nadzor
Prašina	zagađenje vazduha (čvrste čestice)	na i u blizini mesta izvođenja radova	inspekcija, posmatranje	nenajavljena inspekcija tokom dostavljanja materijala i izgradnje	zdravstveni bezbednosni zahtevi i manje ometanje saobraćaja	Izvođač radova, Nadzor
Prava radnika	dokaz zakonitom zapošljavanju	o mestu radova / kancelarija Izvođača	inspekcija	nenajavljena inspekcija tokom izvođenja radova	radnicima se obezbeđuje da uživaju prava garantovana zakonom	Inspekcija rada
SPROVOĐENJE			Bezbednost tokom radova na regulaciji toka			
Povećana brzina	stanje saobraćajnih znakova; brzina vozila	Prilazni putevi do gradilišta	vizuelno; brzine merači	nenajavljeno	omogućavanje bezbednog saobraćaja protoka	Saobraćajna policija

PROGRAM ZA INTEGRISANI RAZVOJ KORIDORA REKE SAVE I DRINE (SDIP)
 Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima - ESMP

Faze	Koji parametar će se pratiti?	Gde bi trebalo vršiti praćenje parametra?	Kako bi trebalo pratiti parametar? / vrsta opreme za praćenje	Kada bi trebalo vršiti praćenje parametra? (frekvencija merenja ili stalno)	Zašto bi trebalo vršiti praćenje parametra? (opciono)	Institucionalna odgovornost
					Sprovođenje	
<i>Erozija, odron, opasni uslovi rada</i>	odeljak uključen u projekat	stanje znakova za opasnost	vizuelno	tokom aktivnosti na održavanju		Izvođač radova

6. ODGOVORNOSTI U UPRAVLJANJU ZAŠTITOM ŽIVOTNE SREDINE I SOCIJALNIM PITANJIMA

Za svaki potencijalni uticaj na životnu sredinu, Plan upravljanja životnom sredinom definiše sledeće:

- Predlog mera za ublažavanje uticaja na životnu sredinu; i
- Tela ili organizacije odgovorne za sprovođenje ovih mera, koje su podeljene na:
 - Izvršne organizacije koje su odgovorne za sprovođenje mera. Za ovaj specifičan zadatak, izvršne organizacije (npr. projektantske kuće sa kojima je sklopljen ugovor) će se postarati da su sva neophodna odobrenja i dozvole (npr. Mišljenja o proceni uticaja na životnu sredinu, vodoprivredne i dozvole za odlaganje materijala iz iskopa, otpada i građevinskog šuta) pribavljene od nadležnih organa pre objavljuvanja tendera za građevinske radove. U toku izvođenja različitih faza građevinskih radova, izvođači će biti odgovorni za fizičku realizaciju mera za ublažavanje uticaja na životnu sredinu koje se navode u ovom planu upravljanja zaštitom životne sredine, a sve u skladu sa Ekološkim i socijalnim standardima Svetske Banke i relevantnim zakonodavstvom Republike Srbije iz oblasti zaštite životne sredine.
 - Nadzorne organizacije će biti odgovorne za nadzor nad izvršnim organizacijama kako bi obezbedile da se mere ublažavanja uticaja na životnu sredinu sprovode kako je planirano. Direkcija za vode i Jedinica za implementaciju (JUP) Programa za integrisani razvoj koridora Save i Drine će biti odgovorni za nadzor, u smislu adekvatnosti i pouzdanosti izvođenja radova u dogovorenim rokovima, kao i sprovođenja mera navedenih u ESMP. JUP će imati odgovornost da utvrdi da li su relevantni izvođači pribavili sva neophodna odobrenja i dozvole od nadležnih državnih i opštinskih organa pre objavljuvanja tendera za izvođenje građevinskih radova. U toku svojih nadzornih misija Svetska banka može zahtevati da putem metode slučajnog uzorka proveri da li su pomenute dozvole pribavljene i da li su važeće (tj. da nisu istekle), kao i da li se mere za ublažavanje uticaja na životnu sredinu i praćenje koji su navedeni u Planu upravljanja zaštitom životne sredine socijalnim pitanjima primenjuju na terenu u toku faza izvođenja radova, u skladu Ekološkim i socijalnim standardima Svetske Banke i relevantnim zakonodavstvom Republike Srbije iz oblasti zaštite životne sredine..
 - Različita ministarstva su nadležna za različite dozvole. Ministarstvo finansija, zajedno sa Ministarstvom građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture i Ministarstvom zaštite životne sredine su zaduženi za proces izdavanja dozvola za građevinske radove. MPŠVP sa Direkcijom za vode i Javnim vodoprivrednim preduzećima "Srbijavode", "Beogradvode" i "Vode Vojvodine" obezbeđuje vodoprivrednu tehničku dokumentaciju, različite vrste dozvola neophodnih za izvođenje i nadzor radova, kao i uslove za organizaciju i sprovođenje mera za protiv zagađenja vode. Hidrometeorološki zavod je zadužen za uzimanje uzoraka i praćenje kvaliteta vode..

6.1. Ekološki odgovorne odredbe ugovora za izvođenje građevinskih radova

Najveći broj uticaja na životnu sredinu u toku izvođenja građevinskih radova se mogu ublažiti unošenjem adekvatnih odredaba u ugovore o izvođenju građevinskih radova. Revizije ovih odredaba moraju da obuhvate, ali da ne budu ograničene na sledeća pitanja:

- Poštovanje opštih nacionalnih smernica za zaštitu životne sredine;
- Poštovanje relevantnih Ekoloških i socijalnih standard Svetske Banke;
- Zaštita kulturno istorijskih spomenika;
- Adekvatno odlaganje građevinskog i otpada iz iskopa;
- Pravilno lociranje gradilišnih kampova;
- Vraćanje terena na gradilištima u stanje približno prvobitnom, nakon završetka građevinskih radova;
- Bezbednost i zdravlje na radu (od konsultanta i izvođača radova se očekuje da se pridržavaju važećih zakona i propisa koji regulišu oblast bezbednosti na radnom mestu).

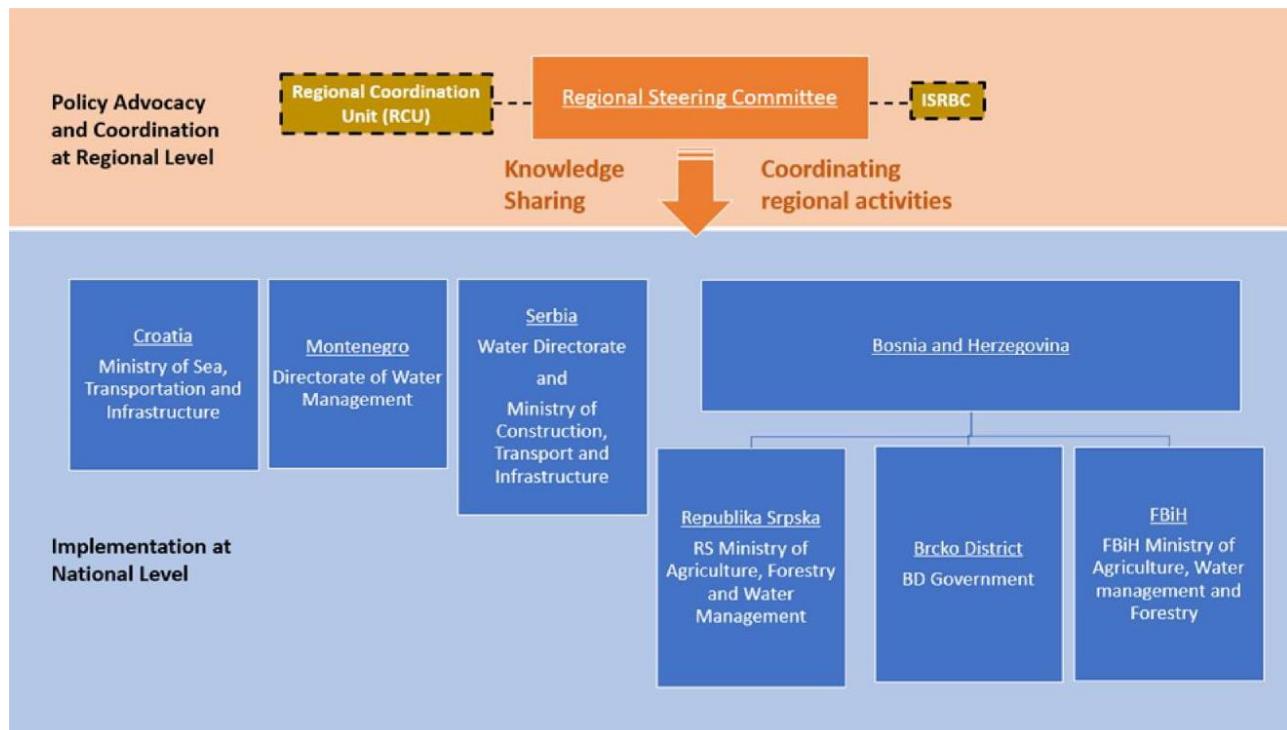
Ugovor za izvođenje radova na projektu treba da sadrži ovaj ESMP koji uključuje Plan ublažavanja uticaja na životnu sredinu i socijalna pitanja i Plan praćenja zaštite životne sredine i socijalnih pitanja koji su dati u poglavljima 4 i 5 ovog ESMP-a. Ovaj ESMP će biti sastavni deo tenderske dokumentacije i ugovora, a koje će Izvođač morati da sprovodi i obezbedi da se svi radovi izvode na način kojim se ne stvaraju negativni uticaji po životnu sredinu. Nadzorni organ će obezrediti usaglašenost projektnih radova sa zahtevima navedenim u ESMP i redovno će izveštavati o tome.

7. SPROVOĐENJE

Regionalni upravljački odbor zajedno sa Regionalnom jedinicom za koordinaciju biće odgovoran za zagovaranje politike i koordinaciju na regionalnom nivou, dok će na nacionalnom nivou dve JUP koje su formirane u Direkciji za vode i Ministarstvu građevine, saobraćaja i infrastrukture biti odgovorne za funkcije

upravljanja i svakodnevne operacije.

Dok će nacionalne jedinice za implementaciju projekata biti primarno odgovorne za M&E u odgovarajućim zemljama, **Međunarodna komisija za sлив реке Save (ISRBC)** biće odgovorna za celokupno praćenje i evaluaciju (M&E) sprovođenja i koordinacije između priobalnih zemalja i poslužiće kao veza sa SB regionalnom nivou i JUP u svakoj od priobalnih država / entiteta. Integrисани sistem upravljanja informacijama (MIS) biće razvijen i implementiran kao deo programa za podršku sprovođenju i izveštavanju.

Slika 12. Institucije i sprovođenje

8. PRAĆENJE I IZVEŠTAVANJE

8.1. Praćenje projekta SDIP

Praćenje projekta SDIP će vršiti Jedinice za implementaciju projekta formirane u okviru Direkcije za Vode i Ministarstva građevine, saobraćaja i infrastrukture. Informacije i podaci koji se prikupe u svakoj od agencija za sprovođenje biće uneti u opšti Izveštaj o praćenju i evaluaciji. ISRBC i JUP će prikupiti i predstaviti podatke i izveštaje na polugodišnji pregled od strane Regionalnog komiteta i nadležnih nacionalnih institucija koje su odgovorne za sprovođenje projekta, u saradnji sa misijom SB.

Izvođač radova na konstrukciji je dužan da vrši sve aktivnosti praćenja (uzorkovanje, merenje itd.) koje su propisane Planom praćenja u okviru ESMP koji je pripremljen za projekat in a osnovu koga je Izvođač angažovan.

Nadzorni organ će biti odgovoran za praćenje svih aktivnosti izvođenja radova, uključujući i zaštitu životne sredine u toku sprovođenja projekta. Nadzorni organ će, u slučaju potrebe, biti ovlašćen za realizaciju dodatnih uzorkovanja.

8.2. Planovi praćenja zaštite životne sredine

Plan praćenja za SDIP mora da bude u skladu sa tenderskom dokumentacijom. Osnovne komponente planova praćenja uključuju sledeće:

- Pitanja zaštite životne sredine i socijalnih pitanja koji će biti predmet praćenja i načine verifikacije;
- Specifična područja, lokacije i parametre koji će biti predmet praćenja;
- Važeće standarde i kriterijume;
- Praćenje nabavke materijala (potvrđuje se postojanje adekvatnih dozvola);
- Trajanje;
- Institucionalna odgovornost za praćenje i nadzor

8.3. Izveštavanje

8.3.1. Izvođač radova Jedinici za implementaciju projekta (JUP)

Izvođač radova će pripremiti izveštaje o poštovanju ESMP kao i Plan sprovođenja za specifično gradilište (SSIP), u formi kvartalnog izveštaja o napretku i dostaviti ih Jedinici za implementaciju projekta (JUP), u štampanoj i elektronskoj verziji, na srpskom i engleskom jeziku.

Izvođač radova će dostavljati kvartalne izveštaje Jedinici za implementaciju projekta (JUP), koji dokumentuju mere za ublažavanje uticaja na životnu sredinu kao i zaštitne mere, zajedno sa propisanim aktivnostima praćenja sprovedenim u tom kvartalu. Izvođač radova će voditi računa o kvalitetu životne sredine u skladu sa planovima za ublažavanje uticaja na životnu sredinu i monitoringa koji čine sastavni deo ESMP.

Isto važi i za firme angažovane za praćenje životne sredine i nadzor za deo njihovih aktivnosti vezanih za primenu mera ublažavanja uticaja i praćenja zaštite životne sredine.

Ukoliko se dogodi bilo kakav incident ili ugrožavanje životne sredine, izveštaj o istom mora biti dostavljen bez odlaganja. Jedinica za upravljanje projektom (JUP) i izvođač radova imaju zajedničku odgovornost u pogledu izveštavanja i ispitivanja incidenata. Izvođač radova je dužan da informiše menadžera projekta i lokalne organe uprave odmah nakon takvog događaja.

8.3.2. Konsultant zadužen za poslove nadzora Jedinici za implementaciju projekta

Nalazi regularnih aktivnosti praćenja, uključujući i aktivnosti navedene u generičkom Planu praćenja koje obavlja izvođač radova, biće uključene u kvartalne Izveštaje o napretku koje priprema Konsultant zadužen za poslove nadzora.

8.3.3. JUP prema MPŠV, SB, polugodišnji izveštaj o stanju životne sredine i socijalnim pitanjima

Jedinica za upravljanje projektom (JUP) će dostaviti ove polugodišnje izveštaje Ministarstvu poljoprivrede, šumrstva i vodoprivrede (MPŠV) i Svetskoj banci, a isti će uključivati informacije o statusu sprovođenja mera za ublažavanje uticaja na životnu sredinu koje je preuzeo izvođač radova, dodatne mere za ublažavanje uticaja koje mogu biti primenjene, opis incidenata u smislu neposedovanja važećih ekoloških dozvola, žalbe lokalnog stanovništva, nevladinih organizacija, kao i načine na koje su ova pitanja rešena. U slučaju smrtnih išhoda ili značajnih nezgoda na gradilištu, Jedinica za upravljanje projektom će bez odlaganja izvestiti SB.

Monitoring i delovanje u skladu sa Okvirom za upravljanje životnom sredinom i društвom (ESMF) i Planom za upravljanje zaštitom životne sredine i socijalnim pitanjima za specifično gradilište, uključujući praćenje i implementaciju mera specifičnih za gradilište za svaki pod-projekat/segment u toku sprovođenja projekta će biti zadatak Jedinice za implementaciju projekta (JUP), o čemu će ista izveštavati Svetku Banku u pisanoj formi svakih šest meseci. Jedinica za upravljanje projektom (JUP) će za potrebe projekta angažovati Stručnjaka za zaštitu životne sredine, koji će se starati o kvalitetu sprovođenja Planova za upravljanje zaštitom životne sredine i socijalnim pitanjima (ESMP).

9. JAVNA RASPRAVA I STAVLJANJE ESMP-A NA JAVNI UVID

U skladu sa SB ESS 10, radna verzija ESMP-a je bila javno dostupna u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, u zgradи Direkcije za vode i u lokalnoj samoupravi u Sremskoj Mitrovici tokom oktobra 2019. godine, u periodu od minimum dve nedelje. Javne konsultacije biće održane u Sremskoj Mitrovici.

10. REFERENCE

- 01 Idejni projekat, Sanacija leve obale reke Save, deonica u Popovoj bari, u zoni sela Martinci, avgust 2016.
- 02 Okvir upravljanja zaštitom životne sredine i socijalnim pitanjima SB, 2017
- 02 Priručnik za procenu uticaja na životnu sredinu br. 25, Planovi upravljanja zaštitom životne sredine, Sektor za zaštitu životne sredine Svetske Banke, januar 1999. godine.
- 03 Dokument procene projekta, PAD3402, Program za integrисани razvoj koridora Save i Drine, 2019
- 04 Informacije o projektu - dokument, PIDC 25739, Informacije o projektu (konceptualna faza) - Program za integrисани razvoj koridora Save i Drine – P168862, februar 2019
- 05 Okvir upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima, ESMF, Program za integrисани razvoj koridora Save i Drine – P168862, oktobar 2019.
- 06 Okvirni plan raseljavanja, RPF, Projekat hitne sanacije od poplava – P168862, oktobar 2019.

ANEKS 1

ZAKONSKA REGULATIVA

ZAKONSKA REGULATIVA REPUBLIKE SRBIJE:

ANEKS 1: RELEVANTNA NACIONALNA REGULATIVA OD APRILA 2019.

U nastavku su navedeni važeći zakoni i propisi Republike Srbije koji regulišu zaštitu životne tokom planiranja, projektovanja, izgradnje i trajanja ovog Projekta:

1. Zakon o planiranju i izgradnji ("Službeni glasnik RS" br. 72/2009, 81/2009, 64/2010, 24/2011, 121/2012, 42/2013, 50/2013, 98/2013, 132/2014, 145/2014)
2. Zakon o zaštiti prirode ("Službeni glasnik RS", 36/09, 88/10, 91/10, 14/16)
3. Zakon o zaštiti životne sredine ("Službeni glasnik RS" br. 135/04, 36/09, 72/09, 43/11, 14/16)
4. Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu ("Službeni glasnik RS" br. 135/2004, 36/09)
5. Zakon o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu ("Službeni glasnik RS" br. 135/04, 88/10)
6. Zakon o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik RS", 36/09, 88/10, 14/16)
7. Zakon o zaštiti od buke ("Službeni glasnik RS", 36/09, 88/10)
8. Zakon o vodama ("Službeni glasnik RS ", 30/10, 93/12, 101/16)
9. Zakon o šumama ("Službeni glasnik RS", 30/10, 93/12, 89/15)
10. Zakon o zaštiti vazduha ("Službeni glasnik RS", 36/09, 10/13)
11. Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu ("Službeni glasnik RS", 101/05, 91/15, 113/17)
12. Zakon o poljoprivrednom zemljištu, ("Službeni glasnik RS" br. 62/06, 65/08, 41/09, 112/2015, 80/2017)

Propisi doneti na osnovu Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu, uključuju sledeće:

13. Uredba o utvrđivanju Liste projekata za koje je obavezna procena uticaja na životnu sredinu i Liste projekata za koje se može zahtevati procena uticaja na životnu sredinu ("Službeni glasnik RS" br. 114/08)
14. Pravilnik o sadržini zahteva o potrebi procene uticaja i sadržini zahteva za određivanje obima i sadržaja studije o proceni uticaja na životnu sredinu ("Službeni glasnik RS" br. 69/05)
15. Pravilnik o sadržaju studije o proceni uticaja na životnu sredinu ("Službeni glasnik RS" br. 69/05)
16. Pravilnik o postupku javnog uvida, prezentaciji i javnoj raspravi o studiji o proceni uticaja na životnu sredinu ("Službeni glasnik RS" br. 69/05)
17. Pravilnik o radu tehničke komisije za ocenu studije o proceni uticaja na životnu sredinu ("Službeni glasnik RS" br. 69/05)
18. Pravilnik o dozvoljenom nivou buke u životnoj sredini ("Službeni glasnik RS" br. 72/10)
19. Uredba o kategorizaciji vodnih tela ("Službeni glasnik RS" No. 5/68)
20. Pravilnik o opasnim materijama u vodama ("Službeni glasnik RS" No. 31/82)

Propisi vezani za rad, uslove rada i ravnopravnost polova

21. Zakon o radu ("Službeni glasnik RS" br. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 , 113/2017 i 95/2018)
22. Zakon o državnim službenicima ("Službeni glasnik RS" br. 79/2005, 81/2005, 83/2005, 64/2007, 67/2007, 116/2008, 104/2009, 99/2014, 94/2017 i 95/2018)

23. Zakon o mirnom rešavanju radnih sporova ("Službeni glasnik RS" br. 125/2004, 104/2009 i 50/2018)
24. Zakon o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti ("Službeni glasnik RS" br. 36/2009, 88/2010, 38/2015, 113/2017 i 113/2017)
25. Zakon o zapošljavanju stranih državljana ("Službeni glasnik RS" br. 128/2014, 113/2017, 50/2018 i 31/2019)
26. Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS" br. 34/2003, 64/2004, 84/2004, 85/2005, 101/2005, 63/2006, 5/2009, 107/2009, 101/2010, 93/2012, 62/2013, 108/2013, 75/2014, 142/2014, 73/2018 i 46/2019)
27. Zakon o zdravstvenom osiguranju ("Službeni glasnik RS" br. 25/2019)
28. Zakon o zabrani diskriminacije ("Službeni glasnik RS" br. 22/2009)
29. Zakon o sprečavanju zlostavljanja na radnom mestu ("Službeni glasnik RS" br. 36/2010)
30. Pravilnik o ponašanju poslodavaca i zaposlenih u vezi sa sprečavanjem i zaštitom od zlostavljanja na radu ("Službeni glasnik RS" br. 62/2010)
31. Zakon o zaštiti uzbunjivača ("Službeni glasnik RS" br. 128/2014)
32. Zakon o ravnopravnosti polova ("Službeni glasnik RS" br. 104/2009)

Ostali relevantni propisi Republike Srbije:

33. Zakon o potvrđivanju konvencije o pristupu informacijama, učešću javnosti u donošenju odluka i pristupu pravosuđa u oblastima koje se tiču životne sredine ("Službeni glasnik RS", 38/09)
34. Evropski komitet za zaštitu zdravlja i životne sredine. Kopenhagen, SZO Regionalna kancelarija za Evropu, 2006 (<http://www.euro.who>).
35. Skupština Republike Srbije. Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini. Službeni glasnik Republike Srbije, br. 36/09, 88/10.
36. Skupština Republike Srbije. Zakon o upravljanju otpadom. Službeni glasnik Republike Srbije, 2009, br. 36/09.
37. Skupština Republike Srbije. Ustav Republike Srbije. Službeni glasnik Republike Srbije, 2006, br. 98/06.
38. Skupština Republike Srbije. Zakon o zaštiti životne sredine. Službeni glasnik Republike Srbije, 2004, br. 135/04.
39. Skupština Republike Srbije. Zakon o zaštiti vazduha. Službeni glasnik Republike Srbije, 2009, br. 36/09.
40. Skupština Republike Srbije. Zakon o hemikalijama. Službeni glasnik Republike Srbije, 2009, br. 36/09.
41. Skupština Republike Srbije. Zakon o biocidnim proizvodima, 2009, br. 36/09.
42. Skupština Republike Srbije. Zakon o zaštiti životne sredine. Službeni glasnik Republike Srbije, 2009, br. 36/09.
43. Skupština Republike Srbije. Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu. Službeni glasnik Republike Srbije, 2005, br. 101/05

PROGRAM ZA INTEGRISANI RAZVOJ KORIDORA REKE SAVE I DRINE (SDIP)
Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima - ESMP

44. Skupština Republike Srbije. Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu. Službeni glasnik Republike Srbije, 2004, br. 135/04 (<http://www.basel.int/legalmatters/natleg-serbia>).
45. Savezna skupština. Odluka o dozvoljenom nivou buke u životnoj sredini. Službeni glasnik Republike Srbije, 2010, br. 72/10.
46. Skupština Republike Srbije. Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađenja. Službeni glasnik Republike Srbije, br. 135/04 (<http://www.basel.int/legalmatters/natleg-serbia>).

Aneks 2

USLOVI DOBIJENI OD RELEVANTNIH INSTITUCIJA

Aneks 2: Uslovi dobijeni od relevantnih institucija

A) Direkcija za vodne puteve

Република Србија
Министарство грађевинарства,
саобраћаја и инфраструктуре
Дирекција за водне путеве
Београд, Француска 9

Број: 11/25-1

Датум: 11 MAR 2016

Јавно водопривредно предузеће
»ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ«
НОВИ САД

Примљено:	22 MAR 2016		
Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
1	6/70		

ЈВП „ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ“

Масарикова 17
21000 Нови Сад

Веза: Захтев бр. I-6/14 од 19.02.2016. год., заведен под бројем 11/25 дана 23.02.2016. год.

Предмет: Захтев за издавање података о пловном путу и евидентионим профилима на реки Сави у зони деонице од ркм 151+300 до ркм 153+060

Поштовани,

Поводом вашег дописа, број I-6/14 од 19.02.2016. године, достављамо вам релевантне податке са којима располаже Дирекција за водне путеве, које можете користити искључиво за потребе израде Идејног решења обалоутврде на левој обали реке Саве, у зони насеља Мартинци (од km 153+060 до km 151+300).

Пловни пут на разматраној деоници реке Саве има статус међународног пловног пута (класа IV), који је дефинисан прописаним габаритима. Захтеване вредности параметара габарита пловног пута за предметну деоницу реке Саве су:

- Дубина пловног пута у односу на ниски пловидбени ниво (ЕН), при редукованом газу (94% трајање) 2,3m
- Дубина пловног пута у односу на ниски пловидбени ниво (ЕН), за пловидбу са пуним газом (60% трајање) - са брзинским утонућем и тримом + апсолутна резерва 3,3m
- Ширина пловног пута при ЕН, у правцу 55m
- Ширина пловног пута при ЕН, у кривини 75m
- Минимални радијус кривине пловног пута 360m

Ниски пловидбени ниво (ЕН) у предметној зони, на km 153+000, износи 72,77 mm.

PROGRAM ZA INTEGRISANI RAZVOJ KORIDORA REKE SAVE I DRINE (SDIP)
Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima - ESMP

Положај пловног пута у предметној зони реке Саве, као и правци расположивих контролних и евиденционих профилса су достављени пројектанту у електронској форми (DWG формат), дана 8. марта 2016. год., на адресу: zoran.gregorovic@hidrozavodtd.rs

Обавештавамо вас да, уколико желите да вам се доставе хидрографски снимци на евиденционим профилима којима располаже Дирекција за водне путеве, потребно је да нам се обратите новим захтевом где ћете прецизирати за које тачно профиле желите да вам се подаци доставе, за који временски период и у ком облику.

Напомињемо, према важећем Правилнику о одређивању висина такси за пружање стручних услуга из надлежности Дирекције за водне путеве („Службени гласник РС“, бр. 141/2014), за издавање раније снимљених попречних профилса из базе Дирекције наплаћује се такса, и то:

- за издавање једног попречног профилса из текуће године - 3.680,00 динара;
- за издавање једног профилса из претходне године - 2.990,00 динара;
- за издавање једног профилса из године пре претходне године - 2.300,00 динара;
- за издавање једног профилса из свих осталих година - 1.520,00 динара;

За сва додатна питања, везано за издавање попречних профилса, можете се обратити Срђану Ђаловићу, тел:011/3029-880, e-mail: sdjalovic@plovput.rs

С поштовањем,

Доставити:

- Именованом

- Архиви
- Групи 2/2

B) Republic Hydrometeorological Service of Serbia

Република Србија
РЕПУБЛИЧКИ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКИ ЗАВОД
Београд, Кнеза Вишеслава 66, поштански фах 37
Тел: 30 50 923, факс: 35 37 847, <http://www.hidmet.gov.rs>

Број 925-2- 30

Датум: 04.04.2016. године

БЕОГРАД

Јавно привредно предузеће
»ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ«
НОВИ САД

Примљено:	08 APR 2016
Оријиг.	Брз
I	6/6

ЛПВ „ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ“
Булевар Михајла Пупина 25
21000 Нови Сад

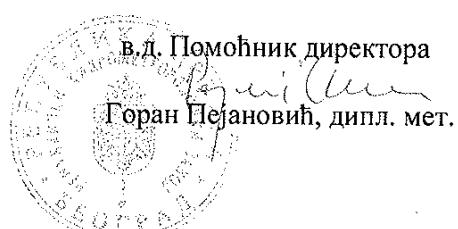
Предмет: Прорачуни метеоролошких и хидролошких података за две деонице реке Саве

По Вашем захтеву број I- 6/16 и I- 6/15 од 19.02.2016. године, у прилогу вам достављамо метеоролошке и хидролошке податке са метеоролошке станице Сремска Митровица и хидролошких станица Сремска Митровица, Јамена и Шабац за деоницу реке Саве ркм 151+300 до ркм 153+060 и деоницу реке Саве од ркм 120+347 до ркм 123+350.

АП

Прилог:

- Прорачуни метеоролошких и хидролошких података.
- Рачун.

СЕКТОР НАЦИОНАЛНОГ ЦЕНТРА ЗА КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ
тел: 30 50 852, факс: 25 45 087, e-mail: klima@hidmet.gov.rs

ПРИЛОГ:

- Апсолутне максималне, минималне, средње вредности водостаја за хидролошке станице Јамена, Сремска Митровица и Шабац, апсолутне максималне, минималне, средње вредности протока за хидролошке станице Јамена, Сремска Митровица, проток повратног периода 100 година и рачунске вредности малих вода карактеристичних вероватноћа појаве за хидролошку станицу Сремска Митровица
- Подаци о измереним средњим и максималним брзинама у профилу хидролошке станице Јамена река Сава на стационажи од km 204+830 (Табела 1.):

Табела 1.

Опис водостаја од-до (cm)	Средња брзина од – до (m/s)	Максимална брзина од - до (m/s)	Период обраде (год.)
100 - 200	0.426 – 0.534	0.879 – 1.179	2005-2016.
200 – 300	0.555 – 0.678	1.223 – 1.580	2005-2016.
300 – 400	0.622 – 0.681	0.925 – 2.570	2005-2016.
400 – 500	0.609 – 2.110	1.109 – 2.110	2005-2016.
500 – 600	0.620 – 0.900	1.200 – 2.000	2005-2016.
700 – 800	0.915 – 1.025	2.000 – 2.380	2005-2016.
800 – 900	0.916 – 1.213	1.961 – 2.340	2005-2016.
900 – 1000	1.051 – 1.072	1.136 – 2.382	2005-2016.
1000-1055	1.061 – 1.161	2.171 – 2.364	2005-2016.

- Подаци о измереним средњим и максималним брзинама у профилу хидролошке станице Сремска Митровица река Сава на стационажи од km 139+240 (Табела 2.):

Табела 2.

Опис водостаја од-до (cm)	Средња брзина од – до (m/s)	Максимална брзина од - до (m/s)	Период обраде (год.)
0 - 100	0.116 - 0.372	0.125 - 1.630	2005-2016.
100 – 200	0.352 - 0.601	0.381 - 1.820	2005-2016.
200 – 300	0.509 - 0.829	0.646 - 1.980	2005-2016.
300 – 400	0.858 - 1.061	0.948 - 1.920	2005-2016.
400 – 500	0.881 - 1.197	1.080 - 2.990	2005-2016.
500 – 600	1.030 - 1.422	1.400 - 2.810	2005-2016.
600 – 700	1.294 - 1.501	1.550 - 3.257	2005-2016.
700 – 800	1.378 - 1.766	1.870 - 3.281	2005-2016.

Напомена:

На предметној деоници од km 151+300 до km 153+060 Завод није вршио мерења. Уколико сте заинтересовани, Завод може извршити хидрометријска мерења ултразвучним АДЦП мерачем протока на локацији и при водостају који одредите.

Апсолутне максималне, минималне и средње вредности водостаја и протока

Бр	Назив станице	Водоток	Слив	Шифра	Одстојање од узла (km)	Кота "О" водомера (mnm)	Површина слива (km ²)	Q _{min} (m ³ /s)	Датум појаве	H _{sr} (cm)	Q _{max} (m ³ /s)	Датум појаве	Q _{sr} (m ³ /s)	Q _{1%} (T = 100 год.) (m ³ /s)	Меродавни водостај (cm) за Q _{1%} *	
1	Јакена	Сава	Дунава	45084	204,8	72,44	64073	115	30.8.2012.	207	1265	17.5.2014	473	4610	17.5.2014	
2	Ср.Митровића	Сава	Дунава	45090	139,2	72,22	87996	-19	19.8.2003.	194	5.10.1946	806	17.5.2014	290	6600	17.05.2014
3	Шабац	Сава	Дунава	45094	106,3	72,61	89490	-116	19.8.2003.		664	17.5.2014	159			649

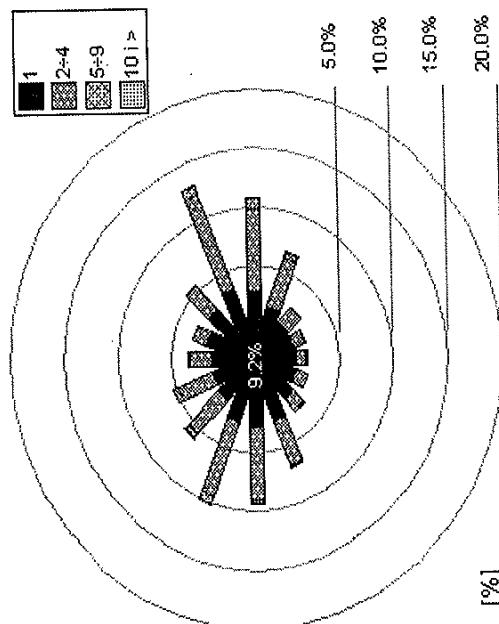
*) Из оперативног плана за одбрану од поплава

Рачунске вредности малих вода карактеристичних вероватноћа појаве

Бр	Назив станице	Водоток	Слив	Шифра	Одстојање од узла (km)	Кота "О" водомера (mnm)	Површина слива (km ²)	Q _{apsmin} (m ³ /s) за одговарајуће вероватноће p(%)
	Ср.Митровића	Сава	Дунава	45090	139,2	72,22	87996	480 50 80 90 95 98 99

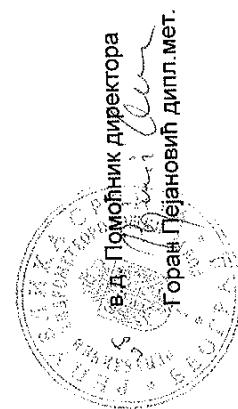
Ружа ветрова

Интервал брзина ут/s	S	SSE	SI	SI	I	IJ	JJ	J	JJZ	JZ	Z	ZSZ	SZ	SSZ	Гашења	Износ	
Тишина																	
1	1.1	1.6	2.6	3.3	2.7	1.6	0.8	0.7	0.9	0.9	1.4	2.5	2.8	2.5	1.4	1.2	9.2
2÷4	2	1.4	2.8	8.7	7.1	4.5	1.6	1.1	1	1.2	1.4	4.2	6.2	6.9	4	3.4	57.2
5÷9	0.2	0.1	0.1	0.8	0.9	0.5	0.2	0+	0+	0.1	0.1	0.2	0.4	0.7	0.6	0.6	5.5
10 i >	0+	0+	0+	0+	0+	0+	0	0	0	0+	0+	0+	0+	0+	0+	0+	0.3
Збир	3.4	3.1	5.4	12.8	10.7	6.7	2.6	1.8	1.9	2.1	2.8	6.9	9.4	10.2	5.9	5.2	9.2

Страна 3/3

В.Д. Помоћник директора
 Гранч Гејановић дипл.мет.

Aneks 3

UKLJUČIVANJE ZAIINTERESOVANIH STRANA

ANEKS 3 UKLJUČIVANJE ZAINTERESOVANIH STRANA

Identifikovane zainteresovane strane

Zainteresovane strane se mogu definisati kao osobe ili organizacije koje mogu da utiču, budu pod uticajem ili koje mogu biti pogođene odlukama ili aktivnostima. Zainteresovane strane, u smislu ovog Projekta, spadaju u sledeće glavne grupe:

Potencijalno pogođene strane:

- Zaposleni u Javnom vodoprivrednom preduzeću i Izvođači;
- Predstavnici kompanija koje obavljaju poslove u području koje direktno graniči sa loakcijom Projekta;
- Stanovnici naselja u okviru zone uticaja Projekta
- Na lokalnom i regionalnom nivou: lokalni zemljovalasnici, zakupci zemljišta u okviru služnosti Projekta; i potencijalno pogođene industrije / kompanije.

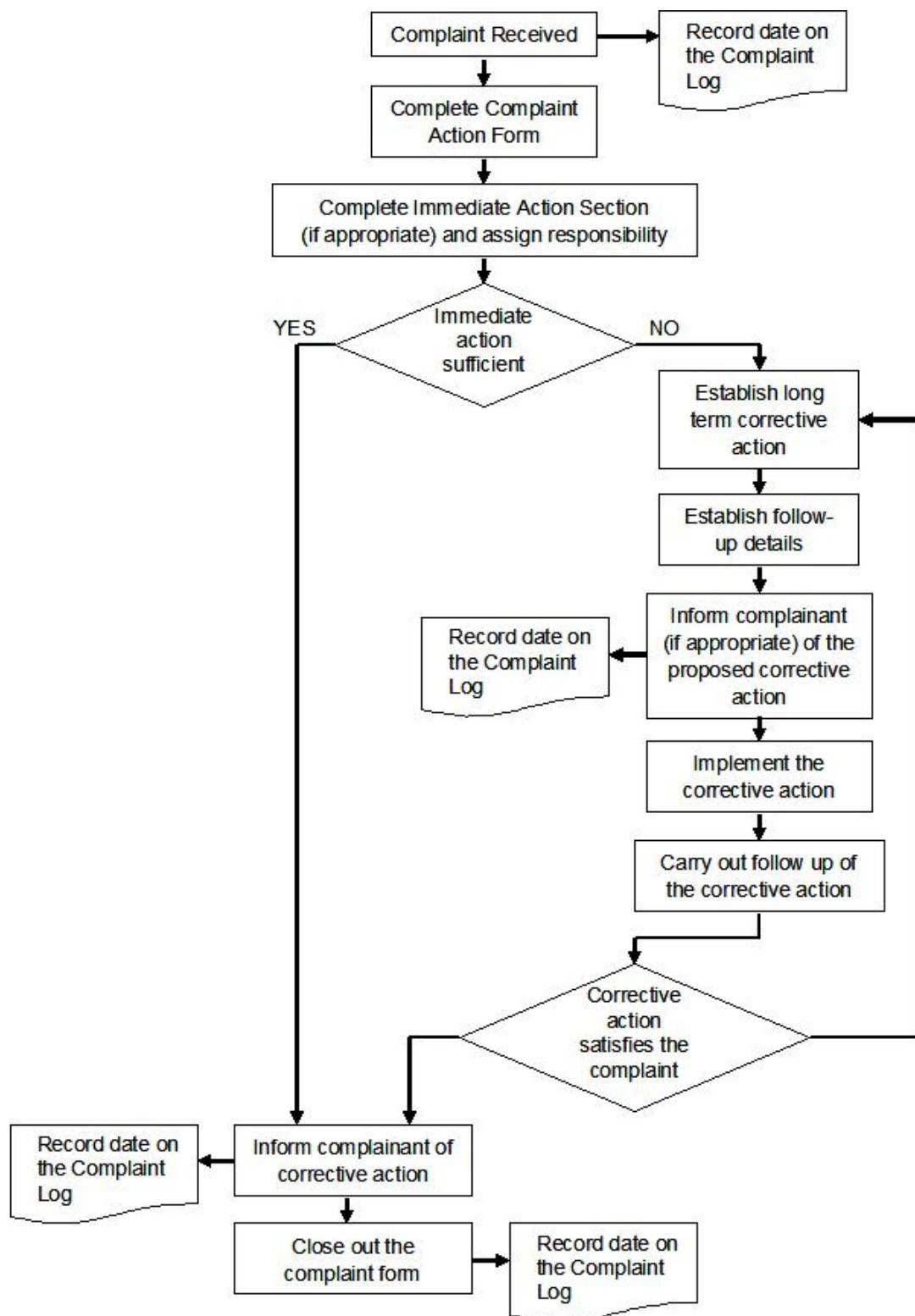
Zainteresovane strane:

- Javnost;
- Ostale kompanije koje rade u nacionalnoj mreži; i
- Nevladine organizacije (NVO).

Potvrđuje se da će druge zainteresovane strane moći da budu identifikovane i uključene, u skladu sa razvijanjem Projekta. U tom smislu, jednom kada bude identifikovana, svaka zainteresovana strana biće označena u odnosu na njene interese, zabrinutosti i zahteve i biće dodata na ovu listu.

Žalbeni mehanizam i obrazac

Dijagram žalbenog postupka

Žalbe se rešavaju u roku od 15 radnih dana.

PROGRAM ZA INTEGRISANI RAZVOJ KORIDORA REKE SAVE I DRINE (SDIP)
Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima - ESMP

Žalbeni broj (popunjava [ime]):			
Kontakt informacije	Ime		
	Adresa		
	Tel:		
	e-mail:		
Na koji način želite da budete kontaktirani? Označite	Poštom	Telefonom	Elektronskom poštom
Ime i informacije iz lične karte.			
Detalji o žalbi. Opis problema, pogodena osoba/osobe, vreme događaja, mesto događaja i koliko puta se događaj ponovio			
Vaš predlog rešavanja problema			
Kome podneti obrazac /[ime]	Poštom, na adresu:		
	Lično: ostavite obrazac kod		
	Putem mejla: Pošaljite svoju pritužbu, predloženo rešenje i kontaktne informacije na adresu:		
Potpis		Datum	

ANEKS 4

IZVEŠTAJ O JAVNIM RASPRAVAMA

ANEKS 4: IZVEŠTAJ O JAVNOM OBJAVLJIVANJU I JAVNIM RASPRAVAMA

Ovo poglavlje će biti inkorporirano po okončanju javnih rasprava.

Aneks 5

IZVOD IZ UREDBE O EKOLOŠKOJ MREŽI

ANEKS 5: IZVOD IZ UREDBE O EKOLOŠKOJ MREŽI

UREDBA O EKOLOŠKOJ MREŽI

("Službeni glasnik RS", br. 102/2010)

Aneks 3 MERE ZAŠTITE EKOLOŠKE MREŽE

- 1) zabranjeno je uništavanje i narušavanje staništa kao i uništavanje i uznemiravanje divljih vrsta;
- 2) zabranjena je promena namena površina pod prirodnom i poluprirodnom vegetacijom (livade, pašnjaci, tršćaci itd.)
- 3) zabranjena je promena morfoloških i hidroloških osobina područja od kojih zavisi funkcionalnost koridora;
- 4) planiranjem namene površina, kao i aktivnim merama zaštite očuvati i unaprediti prirodne i poluprirodne elemente koridora u skladu sa predeonim i vegetacijskim karakteristikama područja;
- 5) stimulisati tradicionalne vidove korišćenja prostora koji doprinose očuvanju i unapređivanju biodiverziteta;
- 6) preduzeti mere kojima se obezbeđuju sprečavanje, odnosno smanjenje, kontrola i sanacija svih oblika zagađivanja;
- 7) unaprediti ekološke koridore unutar građevinskih područja uspostavljanjem kontinuiteta zelenih površina čija struktura i namena podržava funkcije koridora;
- 8) na mestima ukrštanja ekoloških koridora sa elementima infrastrukturnih sistema koji formiraju barijere za migraciju vrsta, obezbediti tehničko-tehnološka rešenja za neometano kretanje divljih vrsta;
- 9) izvan zone stanovanja naselja zabranjena je izgradnja objekata čija namena nije direktno vezana za vodu na rastojanju manjem od 50 m od obale stajačih voda, odnosno linije srednjeg vodostaja vodotoka.